

การปรับตัวของโรงเรียนจีนที่รับการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่ ในชุมชนจีนยูนนานทางภาคเหนือของประเทศไทย: กรณีศึกษาโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยญเชียงใหม่ หมู่บ้านอรุโณทัย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่¹

ช่อซิง เมธธารณ์กุล

สาขาวิชาจีนศึกษา สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

อีเมล :sosing.met@mfu.ac.th

ฉัตรกฤษ รื่นจิตต์

สาขาวิชาการสอนภาษาจีน สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

อีเมล :chatkrit.rue@mfu.ac.th

รับบทความ: 22 กรกฎาคม 2564 แก้ไขบทความ: 15 กันยายน 2564 ตอบรับบทความ: 16 กันยายน 2564

บทคัดย่อ: งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยญเชียงใหม่ซึ่งรับการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่ ในหมู่บ้านอรุโณทัยซึ่งเป็นหมู่บ้านจีนยูนนานทางภาคเหนือของประเทศไทย และศึกษาถึงการแผ่อานาจละมุนของจีนผ่านการสนับสนุนทางการศึกษาและวัฒนธรรมต่อโรงเรียนจีนในภาคเหนือของประเทศไทย หมู่บ้านจีนยูนนานในภาคเหนือของไทยเหล่านี้แต่เดิมรับการสนับสนุนจากไต้หวัน โดยใช้

¹ งานวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย เรื่อง “การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนจีนในชุมชนจีนทางภาคเหนือของประเทศไทยภายใต้บริบทมหาอำนาจจีน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนหัวซิงและโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยญเชียงใหม่ หมู่บ้านอรุโณทัย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประเภททุนนักวิจัยรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2563

วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักโดยการสังเกตพื้นที่ ใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหรีญเซียงใหม่ใช้กลยุทธ์ 5 ประการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้าน อันประกอบด้วย (1) แสวงหาพันธมิตรจากจีนแผ่นดินใหญ่เพื่อพัฒนาโรงเรียน ดึงดูดและขยายจำนวนผู้เรียน (2) เน้นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย (3) เน้นการเรียนรู้และการเทียบเคียงผลลัพธ์กับสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้แตกต่าง (4) พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เน้นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อดึงดูดให้คนภายนอกเห็นความก้าวหน้าที่ชัดเจน และ (5) ตอบแทนสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจและยอมรับต่อโรงเรียน รวมทั้งนำเสนอผลสืบเนื่องจากกระบวนการปรับตัวของโรงเรียน

คำสำคัญ: โรงเรียนจีน; ชุมชนจีนยูนนานในภาคเหนือของประเทศไทย; อำนาจละมุน;
การปรับตัว

An Adaptation of a Chinese School Supported by Mainland China in a Yunnanese Village in the Northern Thailand: A Case of Jiaolian High School at Arunothai Village, Chiang Dao District, Chiang Mai Province.

Sosing Methatarnkul

Chinese Studies Program, the School of Sinology, Mae Fah Luang University

E-Mail : sosing.met@mfu.ac.th

Chatkrit Ruenjitt

Teaching Chinese Program, the School of Sinology, Mae Fah Luang University

E-Mail : chatkrit.rue@mfu.ac.th

Received: 22th July 2021

Revised: 15th September 2021

Accepted: 16th September 2021

Abstract: The objectives of this research is to investigate adaptations of Jiaolian High School, which is supported by Mainland China, in a Arunothai Village, a Yunnasee Village in the Northern Thailand, and to study the soft power of China through educational and cultural support to a Chinese School in the Northern Thailand. Qualitative research methods were mainly applied in this research, including a field observation, questionnaires and deep interviews. The research results are, there are 5 adaptation methods operated in Jiaolian

High School to be acceptable among villagers: (1) Seeking for allies form Mainland China to develop the school, attracting students form inside and outside the village; (2) Emphasized an active development by school advertised in order to reach the target group; (3) Emphasizing on studying and benchmarking operating result with other educational institutes to be different; (4) Develop the objective-based curriculum and teaching to attract people to see an concrete improvement and; (5) Compensate the community to enable people to understand and approve the school. The following results of the adaptation methods are presented in this paper.

Keywords: Chinese Schools; Yunnanese Village in the Northern Thailand;
Soft Power; Adaptation

在中国大陆支持下的华校在泰北云南华人村的适应——以清迈府景佬县大谷地村的教联高级中学为例

李学仙

皇太后大学汉学院中国学专业

电子邮箱: sosing.met@mfu.ac.th

韩冠玲

皇太后大学汉学院汉语师范专业

电子邮箱: chatkrit.rue@mfu.ac.th

收稿日期: 2021-07-22

修回日期: 2021-09-15

接受日期: 2021-09-16

摘要: 本文的研究目的是探索在中国大陆扶持下的教联高级中学在泰北云南华人村的大谷地村办学的适应性, 以及对中国扶持泰北华校办学和传播中华文化的软实力进行研究, 而泰北云南华人村历来都得到台湾方面的支持。本文是以观察、问卷调查和深度访谈为主的定性研究, 研究发现: 教联高级中学为了赢得村民的支持采取了 5 个策略。(一) 寻找中国大陆的办学同盟, 以发展学校, 吸引和扩大生源; (二) 积极宣传学校, 使学校成为社区学生入学选择的目标; (三) 积极向其他教育机构学习取经, 使学校有自己独特的风格; (四) 发展成果导向课程与教学, 以易于展现具体的学习成果; (五) 报答社会, 以得到泰北社区村民对学校的理解与认可, 并提出由以上的适应方法带来的后续结果。

关键词: 华校; 泰北云南华人村; 软实力; 适应性

บทนำ

หากกล่าวถึงรูปแบบการขยายอำนาจละมุน (soft power) ของประเทศต่างๆ การขยายอำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่นับเป็นหนึ่งในปรากฏการณ์ที่น่าศึกษามากที่สุดประเด็นหนึ่งในขณะนี้ รูปแบบและวิธีการขยายอำนาจละมุนของจีนนั้นแตกต่างจากประเทศอื่นๆ เช่น สหรัฐอเมริกาซึ่งเน้นการเผยแพร่วัฒนธรรมสมัยนิยม (pop culture) และวัฒนธรรมสำหรับผู้คนชั้นสูง (Joseph Nye, 2012 ใน Huang, 2020: 32) หรือญี่ปุ่นซึ่งเน้นการเผยแพร่วัฒนธรรมสมัยนิยม ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจจากผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมต่างๆ การตุนญี่ปุ่นและผลิตภัณฑ์จากการตุน ควบคู่กับการเผยแพร่วัฒนธรรมโบราณ ทว่าจีนกลับเน้นการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนโบราณอันยิ่งใหญ่เป็นสำคัญ (袁神、吴庆悦, 2010:103) จากรูปแบบเฉพาะดังกล่าวทำให้การขยายอำนาจละมุนของจีนเป็นปรากฏการณ์ที่น่าศึกษาและยังน่าสนใจเมื่อเป็นการขยายอำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่ท่ามกลางชุมชนจีนยูนิานทางภาคเหนือของประเทศไทยซึ่งเป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับไต้หวัน เป็นการขยายอำนาจละมุนท่ามกลางความขัดแย้งของความเป็นจีนทั้งสองขั้วที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ความขัดแย้งของจีนแผ่นดินใหญ่และจีนไต้หวันในประเทศไทยมิใช่ความขัดแย้งจากความต่างทางวัฒนธรรมเช่นพื้นที่อื่น แต่คือความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคก๊กมินตั๋ง โดยจุดเริ่มต้นมาจากเมื่อครั้งปลายปีพุทธศักราช 2490 ได้เกิดสงครามกลางเมืองในประเทศจีนระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งกับพรรคคอมมิวนิสต์ ในช่วงปลายของสงคราม มณฑลยูนนานถือเป็นหนึ่งในฐานกำลังสำคัญสุดท้ายของพรรคก๊กมินตั๋งบนจีนแผ่นดินใหญ่ซึ่งนำโดยจอมพลเจียงไคเช็ค หัวหน้าพรรคและผู้นำรัฐบาลจีนคณะชาติ เมื่อกองกำลังของฝ่ายพรรคก๊กมินตั๋งพ่ายแพ้ต่อกองกำลังพรรคคอมมิวนิสต์จีนในยูนนาน ทหารและญาติพี่น้องของกองทัพซึ่งประเทศไทยเรียกว่ากลุ่มทหารจีนคณะชาตินี้ก็ได้อพยพหลบหนีเข้ารัฐฉาน ประเทศเมียนมาร์และประเทศไกล่เคียง

ต่อมาเมื่อสร้างความเข้มแข็งของกองทัพจีนในประเทศเมียนมาร์จนสั่นคลอนความมั่นคงทางการเมืองของประเทศเมียนมาร์แล้ว รัฐบาลเมียนมาร์จึงได้ดำเนินการฟ้องร้องต่อสหประชาชาติเพื่อให้มีการอพยพกลุ่มทหารจีนคณะชาติเหล่านี้ไปยังไต้หวัน กลุ่มทหารและประชาชนจำนวนหนึ่งจึงได้อพยพไปยังไต้หวัน โดยมีการอพยพทั้งสิ้น 2 ครั้ง คือใน พ.ศ. 2496 และ พ.ศ. 2504 กลุ่มที่เหลืออยู่ซึ่งเป็นตัวแทนของทหารจีนคณะชาติที่มีความจงรักภักดีต่อพรรคก๊กมินตั๋ง ได้อพยพเข้าสู่ประเทศไทย และได้รับการจัดสรรพื้นที่จากรัฐบาลไทยให้ตั้งถิ่นฐานใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน¹ ชุมชนจีนยูนนานหรือที่ชาวไทยมักนิยมเรียกว่า “ชุมชนจีนฮ่อ”² นั้นก็ได้ตั้งรกรากอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทยนับแต่นั้นเป็นต้นมา

หนึ่งในแหล่งตั้งถิ่นฐานขนาดใหญ่ของชาวจีนยูนนานกลุ่มทหารจีนคณะชาติและครอบครัวคือหมู่บ้านอรุโณทัย ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ หมู่บ้านอรุโณทัยเป็นเช่นเดียวกับหมู่บ้านจีนยูนนานแห่งอื่นในประเทศไทย คือมีความเป็นจีนแบบอนุรักษนิยมค่อนข้างสูง การก่อตั้งและการพัฒนาหมู่บ้านได้รับการสนับสนุนจากไต้หวันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา หมู่บ้านอรุโณทัยจัดตั้งโรงเรียนหัวซิง (華興中學) เป็นโรงเรียนจีนประจำหมู่บ้าน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากไต้หวันในการก่อสร้างโรงเรียน ใช้หลักสูตรของไต้หวัน และได้รับการสนับสนุนเอกสารประกอบ

¹ หน่วยเฉพาะกิจ 327 กองทัพภาคที่ 3. (2532). **ผู้อพยพอดีตทหารจีนคณะชาติ**. โรงพิมพ์ดารารัตน์.

หน้า 1-5.

² “จีนยูนนาน” เป็นคำกว้างๆ ที่ใช้เรียกประชากรเชื้อชาติจีนที่อพยพมาจากมณฑลยูนนานมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย กาญจนะ ประกาศวุฒิสาร (2546: 1-2) ได้เรียบเรียงความเป็นมาของชาวจีนยูนนานว่า ชาวจีนยูนนานนั้นได้เข้ามาตั้งรกรากในพม่า ลาว และภาคเหนือของประเทศไทย ในรูปแบบของพ่อค้าเร่ โดยกลุ่มคนเหล่านี้ หนึ่งในสามเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งได้อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ ชาวไทยล้านนาในขณะนั้นได้เรียกกลุ่มชาวจีนยูนนานกลุ่มนี้ว่า “จีนฮ่อ” ทว่าเนื่องจากคำว่า “จีนฮ่อ” มักนิยมใช้ในภาพลักษณ์ทางลบ ทางวิชาการจึงใช้คำว่า “จีนยูนนาน” ซึ่งเป็นคำกลางๆ บ่งบอกถิ่นฐานเดิมของชาวจีนกลุ่มนี้

การเรียนการสอนจากไต้หวัน ต่อมาก็ได้จัดตั้งโรงเรียนเอนฮุย (恩惠中学) ซึ่งเป็นโรงเรียนภายใต้มูลนิธิคริสตจักรอู๋โถ่ย และได้รับการสนับสนุนจากไต้หวันในการเรียนการสอนเช่นเดียวกัน ลูกหลานของหมู่บ้านนี้เรียนหลักสูตรไทยจากโรงเรียนบ้านอู๋โถ่ยในระดับประถมศึกษา โรงเรียนอู๋โถ่ยวิทยาคมในระดับมัธยมศึกษาในภาคกลางวัน และเรียนที่โรงเรียนหัวซิงหรือโรงเรียนเอนฮุยในภาคกลางคืน ลูกหลานของทหารจีนคณะชาติในหมู่บ้านเรียนภาษาจีนจากหลักสูตรของไต้หวัน ใช้ตำราของไต้หวันซึ่งเรียบเรียงโดย Overseas Community Affairs Council (中华民国侨务会) และมีแนวทางการอบรมบ่มเพาะนักเรียนด้วยแนวคิดแบบอนุรักษนิยมซึ่งเน้นการสืบสานค่านิยมที่ดั้งเดิมของจีนและปลูกฝังความรักในแผ่นดินไทย

จนกระทั่งเมื่ออิทธิพลของจีนแผ่นดินใหญ่ได้ขยายเข้าสู่ประเทศไทย และหมู่บ้านอู๋โถ่ยก็เป็นหนึ่งในหมู่บ้านที่ได้รับผลจากการขยายอำนาจละมุนผ่านการเผยแพร่ทางการศึกษา ด้วยการจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺวเซียงใหม่ (教联高级中学) (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “โรงเรียนเจียวเหริยฺว”) ¹ ในพุทธศักราช 2554 โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่ในทุกมิติ การจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺวเซียงใหม่ ท่ามกลางชุมชนจีนยูนนานซึ่งมีแนวคิดวิถีแบบอนุรักษนิยมและมีความสัมพันธ์กับไต้หวันอย่างแน่นแฟ้นนั้น นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ในชุมชนจีนยูนนานนับจากวันก่อตั้งถึงปัจจุบัน โรงเรียนเจียวเหริยฺวก็ได้เผยแพร่อำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่ผ่านการจัดการศึกษาในแบบจีนแผ่นดินใหญ่ ท่ามกลางความขัดแย้งภายในหมู่บ้านและพัฒนาโรงเรียนให้เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 10 ปีแล้ว

การขยายอำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่ท่ามกลางความขัดแย้งของอุดมการณ์ทางการเมืองนี้ เป็นปรากฏการณ์ที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่งว่าโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺว

¹ ชื่อภาษาไทยของโรงเรียนยึดตามชื่อทางการของโรงเรียน ผู้วิจัยมิได้แปลแบบถอดเสียง หลักฐานปรากฏดังภาพที่ 1 ป้ายชื่อหน้าโรงเรียน ในหัวข้อบริบทของพื้นที่วิจัย

ดำเนินการปรับตัวอย่างไร จึงสามารถพัฒนาและทำให้ชุมชนจีนยูนนานยอมรับความเป็นจีนแผ่นดินใหญ่และอยู่ร่วมกันได้โดยโรงเรียนของหมู่บ้านแต่เดิมไม่สูญเสียอัตลักษณ์แห่งตน คณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการปรับตัวของโรงเรียนเจียวเหรียญซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของจีนแผ่นดินใหญ่ในหมู่บ้านชาวจีนยูนนานทางภาคเหนือของประเทศไทยซึ่งมีความเป็นจีนได้ห้วน และศึกษาผลของการก่อตั้งโรงเรียนต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยผ่านกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก เพื่อศึกษาเป็นกรณีตัวอย่างสำหรับแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างชุมชนต่างๆ กับประเทศจีนว่าควรดำเนินการอย่างไรให้เกิดความสมดุลระหว่างการเผยแพร่อำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่กับการรักษาความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตามหลักการ “พัฒนาอย่างสันติ” (The peaceful rise of China 和平崛起) ที่รัฐบาลหู จินเทาได้นำเสนอไว้และจีนได้น้อมนำมาปฏิบัติเช่นทุกวันนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวของโรงเรียนจีนที่ได้รับการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่ในหมู่บ้านจีนยูนนานทางภาคเหนือของประเทศไทยในบริบทมหาอำนาจจีน โดยศึกษากรณีตัวอย่างในโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหรียญเชียงใหม่ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

2.2 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนและชุมชนนอกโรงเรียนอันสืบเนื่องมาจากการปรับตัวในข้อที่ 1

2.3 เพื่อวางแผนการพัฒนาโรงเรียนจีนและหมู่บ้านจีนยูนนานให้เติบโตอย่างยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนจีนภายใต้บริบทมหาอำนาจจีน จึงมีทฤษฎีหลักสำคัญสองประการที่เกี่ยวข้องในงานนี้ อันได้แก่ แนวคิดทฤษฎีด้านอำนาจละมุน และแนวคิด ทฤษฎีด้านการปรับตัว สรุปได้ดังนี้

1.1 แนวคิดเรื่องอำนาจละมุน (soft power)

งานวิจัยชิ้นนี้อ้างอิงแนวคิดเรื่องอำนาจละมุนของ Joseph. S. Nye. Jr. (2011: 1-32) ซึ่งได้จำแนกอำนาจออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ อำนาจแข็งบังคับ (hard power) และอำนาจละมุน (soft power) สำหรับอำนาจแข็งบังคับมักใช้รูปแบบของการชักนำ (inducement) หรือการข่มขู่ (threat) ซึ่งมักปรากฏในรูปแบบของการใช้กำลังทางการทหารและการใช้อำนาจทางเศรษฐกิจ ส่วนอำนาจละมุนนั้นมีวิธีการที่แตกต่างออกไป โดย Nye ให้คำจำกัดความว่า อำนาจละมุน คือ “การทำให้ผู้อื่นต้องการในผลลัพธ์ที่เราต้องการ---เป็นการให้ทางเลือกมากกว่าจะเป็นการบีบบังคับ” และเป็น “อำนาจที่ดึงดูดใจผู้คน” (attractive power) อย่างไรก็ตาม การพิจารณาว่าอำนาจนั้นเป็นอำนาจประเภทใดเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างลึกซึ้ง ไม่อาจยึดเพียงรูปแบบได้ เช่น แม้ว่า Nye จะจัดประเภทให้อำนาจทางเศรษฐกิจเป็นอำนาจแข็งบังคับประเภทหนึ่ง ทว่าก็ได้อธิบายว่า เศรษฐกิจที่เข้มแข็งนั้นไม่เพียงแต่เป็นแหล่งอำนาจของการลงโทษและการให้รางวัล แต่ยังเป็นที่มาของความน่าดึงดูดใจ ดังเช่น เศรษฐกิจอันเข้มแข็งของจีนไม่เพียงเป็นแหล่งที่มาของอำนาจแข็งบังคับที่จีนมีต่อประเทศไทยและต่อทั่วโลก แต่ยังเป็นแหล่งที่มาของอำนาจละมุนที่ดึงดูดผู้คนให้เข้าหาจีนด้วยความสมัครใจอีกด้วย

Joseph. S. Nye Jr. ได้อธิบายว่า แหล่งที่มาของอำนาจละมุนนั้นมี 3 ประการ ได้แก่ (1) วัฒนธรรม อันหมายถึงชุดค่านิยมและธรรมเนียมปฏิบัติที่สร้างความหมายต่อสังคม

โดยอำนาจละมุนจากวัฒนธรรมมักได้ผลเมื่อประเทศหรือชุมชนเป้าหมายนั้นชื่นชอบในวัฒนธรรมนั้นด้วย Nye ได้กล่าวถึงการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่มักเกิดขึ้นผ่านการติดต่อกันระหว่างปัจเจกชน การเยี่ยมเยือน และการแลกเปลี่ยน (2) ค่านิยมทางการเมืองของคนกลุ่มนั้น ซึ่งเป็นค่านิยมที่ยึดถือไว้ไม่ว่าจะอาศัยอยู่ที่ประเทศของตนหรือต่างประเทศ และ (3) นโยบายการต่างประเทศ ซึ่งต้องเป็นนโยบายที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีอำนาจโดยชอบธรรม อย่างไรก็ตาม 方长平、侯捷 (2017: 137) เห็นว่า แหล่งที่มาของอำนาจละมุนนั้นควรหมายรวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจด้วย จึงจะสามารถอธิบายปรากฏการณ์อำนาจละมุนของจีนในปัจจุบันได้อย่างครอบคลุม

การใช้อำนาจละมุนเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในโลกปัจจุบันที่เน้นความสำคัญของสื่อ การขยายอำนาจละมุนสามารถดำเนินการผ่านหลากหลายช่องทางโดยสร้างความนิยมนับต่อวัฒนธรรมของประเทศต้นทาง โดยมุ่งเปลี่ยนแปลงในระดับรากลึกคือค่านิยมและทัศนคติซึ่งเป็นสิ่งที่ปรับเปลี่ยนได้ยากและใช้เวลา ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้จะเน้นการขยายอำนาจละมุนผ่านทางการศึกษา โดยมุ่งวิเคราะห์การปรับตัวของโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺญูในชุมชนหมู่บ้านอรุณทัย จังหวัดเชียงใหม่ในบริบทที่จีนขยายอำนาจละมุนทางการศึกษาไปทั่วโลก อำนาจละมุนในงานวิจัยฉบับนี้หมายถึง “การทำให้กลุ่มเป้าหมายต้องการในสิ่งที่ประเทศต้นทางต้องการ” และหมายรวมแหล่งที่มาของอำนาจละมุนทั้งจากวัฒนธรรม ค่านิยมทางการเมือง นโยบายการต่างประเทศ และอิทธิพลทางเศรษฐกิจในเชิงความน่าดึงดูดใจ เพื่อให้ครอบคลุมปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านแห่งนี้

1.2 แนวคิดเรื่องการปรับตัว (adaptaion)

แนวคิดและทฤษฎีด้านการปรับตัวนั้นว่าด้วยเหตุ ปัจจัย และกระบวนการของการปรับเปลี่ยนสภาพเพื่อให้เหมาะสมกับเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไป อาจเพื่อหลีกเลี่ยงลักษณะอันไม่พึงประสงค์หรือเพื่อมุ่งแสวงหาสิ่งที่พึงประสงค์สิ่งใหม่ ในทางมานุษยวิทยา การปรับตัว

เน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับปัจเจก โดยหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยครอบคลุมมิติใดมิติหนึ่งหรือ 2 มิติ อันได้แก่ มิติทางพันธุประชากรศาสตร์ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงและมิติด้านพฤติกรรมและสังคม อันหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาทางสังคมและทางวัฒนธรรม ที่ส่งผลให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย และการเปลี่ยนแปลงในทั้ง 2 ด้านนี้เกิดจากที่สิ่งมีชีวิตระดับปัจเจกรวมถึงมนุษย์ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ผลของการปรับตัวมักเป็นโอกาสที่ดีกว่าเดิมหรือการสามารถแข่งขันได้ดีขึ้น การปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและเกิดขึ้นตลอดเวลา (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2561: 1) ส่วนทางสังคมวิทยาได้เน้นไปที่ความหมายของการปรับตัวไปทางด้านการปฏิสัมพันธ์กับสังคม โดยให้ความหมายว่า “วิธีที่ระบบสังคมทั้งเล็กและใหญ่ เช่น ครอบครัว องค์กรธุรกิจ องค์กรสังคม หรือสังคมทั้งระบบอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อม...การปรับตัวสภาพปัญหาต่างๆ เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นของทุกสังคม ถ้าไม่มีการปรับตัวสังคมจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549: 9) ดังนั้นการปรับตัวจึงมีนัยยะกว้าง ครอบคลุมทั้งระดับปัจเจกบุคคล ชุมชน องค์กร ที่ปรับเปลี่ยนวิถีใดๆ ก็ตามเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ จูฮาร์ตัน เมืองแก้ว (2537: 17-18) ได้ระบุว่า การปรับตัวจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือชุมชนได้รับผลกระทบจากภายนอกชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงจากภายนอกหรือความเจริญที่ขยายเข้าสู่ชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนก็จะมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามเงื่อนไข และการศึกษาการปรับตัวของชุมชนจำเป็นต้องศึกษาอดีตหรือประวัติศาสตร์ของชุมชน เพื่อให้เห็นถึงการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนว่าเป็นอย่างไร

เนื่องจากการศึกษาเรื่องการปรับตัวของกลุ่มคน ชุมชน องค์กรนั้นมักผูกโยงกับปัจจัยเฉพาะที่ส่งผลต่อชุมชนนั้นๆ ดังนั้นจึงมีกรอบแนวคิดที่หลากหลาย งานวิจัยชิ้นนี้ใช้แนวคิดการปรับตัวจากแ่งมูมขององค์กรของ Arnolet (1980) (ใน ไพโรจน์ ภัทรนาสกุล, 2546) ซึ่งได้เสนอแนวคิดที่องค์การจัดการกับภาวะวิกฤต โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ระยะแรกคือ

อาการช็อค (Shock) ระยะที่ 2 คือ การปฏิบัติเพื่อหาทางป้องกัน (defensive retreat) และระยะที่ 3 คือ การทำความเข้าใจและสร้างการยอมรับและตระหนักถึงความเป็นจริง (acknowledgement) และระยะสุดท้าย คือ การปรับตัว (adaptation) กล่าวคือ การศึกษาว่าโรงเรียนเจียวเหริยงเริ่มต้นขึ้นท่ามกลางภาวะวิกฤตคือความขัดแย้งอย่างรุนแรงในหมู่บ้านระหว่างจีนใต้หวันกับจีนแผ่นดินใหญ่ และการแสวงหาแนวทางเพื่อป้องกันมิให้ผู้คนในหมู่บ้านต่อต้าน การทำความเข้าใจและการยอมรับกับคนในหมู่บ้าน และสุดท้ายก็ได้เกิดกระบวนการปรับตัวของโรงเรียนจีนแผ่นดินใหญ่ในสภาพแวดล้อมใหม่คือหมู่บ้านจีนยูนนานอย่างสำเร็จ

2. การขยายอำนาจละมุนทางการศึกษาของจีนแผ่นดินใหญ่

การสอนภาษาจีนและการจัดตั้งโรงเรียนจีนทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นได้เริ่มมาอย่างช้านาน หลังจากการอพยพของชาวจีนช่วงยุค 5 ราชวงศ์เมื่อชาวจีนทางใต้ โดยเฉพาะชาวจีนมณฑลฮกเกี้ยนได้ทยอยตั้งรกรากในประเทศปลายทางแล้ว ก็ได้รับริเริ่มการสอนภาษาจีน (李如龙、陈艳艺, 2019: 29) การดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนจีนโดยชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศนั้นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพียงสืบทอดภาษาและวัฒนธรรมจีนให้สืบทอดต่อไป มีได้ต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มประเทศเป้าหมาย

การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเริ่มดำเนินการอย่างแพร่หลายมากขึ้นในช่วงระยะ 40 กว่าปีที่ผ่านมา ด้วยหน่วยงานสำคัญ 2 แห่งที่เป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุน หากเป็นการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับลูกหลานชาวจีนโพ้นทะเล โดยจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่หนึ่ง ซึ่งทางวิชาการมักนิยมใช้คำว่า 华文教育 (หัวเหวิน เจียวอวี่) จะมีหน่วยงาน Overseas Chinese Affairs Office of the state Council ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2521 (国务院侨务办公室 หรือที่นิยมเรียกว่า 侨办 เดียวปั้น หรือบางบทความเรียกว่า 侨务 เดียวอวี่) สนับสนุน หน่วยงานนี้ขึ้นตรงต่อสภารัฐกิจ

สาธารณรัฐประชาชนจีน มีบทบาทและอำนาจสั่งการในขอบข่ายกว้าง ทว่าการดำเนินงานของเฉียวป๋านมักไม่ได้เชื่อมโยงกับแนวคิดอำนาจละมุนมากนัก เนื่องจากการบริหารจัดการกิจการของชาวจีนโพ้นทะเล ลูกหลานชาวจีนโพ้นทะเลและชนกลุ่มน้อย (To, James, 2012)

การมองการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะของเครื่องมือการเผยแพร่อำนาจละมุนของสาธารณรัฐประชาชนจีนค่อยๆ เริ่มต้นพร้อมกับการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (国家汉语国际推广领导小组办公室 หรือที่ส่วนใหญ่รู้จักกันในนาม 汉办 ฮั่นป๋อัน) ในพุทธศักราช 2530¹ ซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญอย่างยิ่งแห่งที่สองของรัฐบาลจีนที่สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีน แต่เป้าหมายของฮั่นป๋อันนั้นชัดเจนว่าเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ กลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มผู้ที่มิได้ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาที่หนึ่ง และการศึกษาเรื่องขยายอำนาจละมุนผ่านการศึกษาของจีนก็เริ่มแพร่หลายยิ่งขึ้นหลังจากการจัดตั้งสถาบันขงจื่อตั้งแต่พุทธศักราช 2547 (达红娟, 2563) ที่กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันขงจื่อทั่วโลกทั้งสิ้นกว่า 541 แห่ง (余义兵、张烨琳, 2021: 117) ประกอบกับการพัฒนาแนวคิด Belt and Road Initiative (BRI) ที่สนับสนุนการเชื่อมโยงระหว่างประเทศจีนกับประเทศพันธมิตรตามเส้นทางสายไหมใหม่ก็มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมจีน 陈鹏勇 (2017) เสนอแนวคิดว่าการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นพื้นฐานสำคัญของการเผยแพร่นโยบาย BRI เป็นเสาหลักสำคัญที่ช่วยค้ำจุนให้นโยบาย BRI ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

อย่างไรก็ตาม การขยายอำนาจละมุนผ่านสถาบันขงจื่อซึ่งเป็นสถาบันตัวแทนโดยเชื่อมโยงการดำเนินงานกับสถาบันท้องถิ่นในประเทศนั้นนับว่าประสบความสำเร็จใน

¹ ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น Centre for Language Education and Cooperation (中外语言交流合作中心) เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 โดยคงหน้าที่ของหน่วยงานไว้เกือบทั้งหมด ยกเว้นการบริหารจัดการสถาบันขงจื่อ ซึ่งไดโอนย้ายความรับผิดชอบไปยังมหาวิทยาลัยคู่ความร่วมมือของมหาวิทยาลัยในประเทศปลายทาง ในบทความนี้ยังคงชื่อเดิมเพื่อให้เห็นที่มาที่ไปของสถาบันขงจื่อเท่านั้น และปัจจุบันได้มีสถาบันขงจื่อเริ่มวางแผนปิดตัวลงจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างนี้

เชิงปริมาณผลงาน ทว่าสิ่งที่แผ่แผ่มากับสถาบันขงจื่อคือภาพลักษณ์ทางลบของจีน เรื่อง “การคุกคามของจีน” (China’s Threat) Lin, Jeng-Yi (2016) ได้วิเคราะห์สถานการณ์ของ สถาบันขงจื่อในต่างประเทศ ซึ่งพบว่า การดำเนินงานของสถาบันขงจื่อประสบปัญหาทั้ง การกำหนดบทบาทของสถาบันขงจื่อ การไม่ไว้วางใจจากมหาวิทยาลัยของประเทศเป้าหมาย ในการมอบอำนาจการตัดสินใจเช่นในอเมริกา รวมทั้งได้รับผลกระทบจากภาพลักษณ์ทางลบ จากทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ด้วยสถาบันขงจื่อเป็นหน่วยงานภายนอก หากจะ แก้ไขปัญหาด้านการเข้าถึงท้องถิ่น จำเป็นต้องมีกำลังเสริมจากชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ใน ประเทศนั้นเป็นทุน ในระยะหลังมานี้จึงมีการกล่าวถึงความสำคัญของบทบาทชาวจีน โพ้นทะเลต่อการขยายอำนาจละมุนในประเทศกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ 陈遥 (2010) ได้เสนอแนวทางพัฒนาความร่วมมือกับชาวจีนโพ้นทะเล เพื่อต่อสู้กับภาพลักษณ์ของแนวคิดภัยคุกคามจากจีน 詹双晖 (2013) ระบุว่า การเรียน การสอนภาษาจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะพิเศษสำคัญ 3 ประการ คือ (1) สมาคม ชาวจีนเป็นกำลังสำคัญในฐานะผู้ผลักดันและผู้บ่มเพาะความรู้ (2) การผงาดขึ้นของประเทศ จีนและผลกระทบของจีนต่ออาเซียนนั้นนับเป็นแรงผลักดันที่สำคัญของความรุ่งเรืองของ การเรียนการสอนภาษาจีน และ (3) ความนิยมในการเรียนภาษาจีนมิได้หยุดอยู่เพียงในกลุ่ม ชาวจีนโพ้นทะเลเท่านั้น แต่ยังได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลท้องถิ่นและสังคม รวมทั้ง การสนับสนุนอย่างมากจากรัฐบาลจีน 陈鹏勇 (2017) ได้เสนอแนวคิดการเผยแพร่ภาษาจีน ที่สนับสนุนการพัฒนาตามนโยบาย Belt and Road Initiative 3 ประการ ได้แก่ (1) ส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างประเทศจีนกับประเทศที่จัดตั้งตามแนวเส้นทางความร่วมมือด้วย การส่งเสริมภาษาจีนให้เป็นภาษานานาชาติ (2) พัฒนารูปแบบการจัดตั้ง Belt and Road Initiative ให้หลากหลายยิ่งขึ้นด้วยการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละท้องถิ่น และ (3) พัฒนาความเป็นไปได้ในการพัฒนาความร่วมมือตามแนวคิด Belt and Road Initiative โดยใช้ประโยชน์จากหลานชาวจีนโพ้นทะเลรุ่นใหม่ที่สามารถผสมกลมกลืนได้กับวัฒนธรรมจีน

และวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นักวิชาการชาวจีนเริ่มมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับลูกหลานชาวจีนโพ้นทะเล ด้วยมีค่าใช้จ่ายเพียงเพื่อสืบสานภาษาและวัฒนธรรมอันดีงามของจีนเท่านั้น แต่มองลูกหลานชาวจีนโพ้นทะเลรุ่นใหม่ในฐานะกลุ่มคนสำคัญในการเข้าถึงประเทศเป้าหมาย รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดตั้งโรงเรียนจีนที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเพียงโรงเรียนนอกระบบ แต่เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการโดยมีการรับรองคุณวุฒิเช่นโรงเรียนนานาชาติทั่วไป ในประเทศไทยได้เริ่มมีโรงเรียนนานาชาติจีนที่กำหนดจัดตั้งในปีการศึกษา 2564 แล้ว คือ โรงเรียนนานาชาติแมนดาริน¹ และโรงเรียนนานาชาติจีน² และสำหรับในชุมชนจีนยูนนานก็คือโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหวียนเชียงใหม่ ที่เป็นโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณรัฐประชาชนจีนแต่แรกเริ่ม โดยมีใช้โรงเรียนเดิมของหมู่บ้าน อันแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาลูกหลานชาวจีนโพ้นทะเลของจีนแผ่นดินใหญ่ในปัจจุบัน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนจีนในชุมชนจีนยูนนาน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนจีนในชุมชนจีนยูนนาน โดยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพการเรียนการสอนต่างๆ และปัญหาที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนจีนที่จัดตั้งขึ้นโดยคนในหมู่บ้าน โดยมีทั้งงานวิจัยที่ศึกษาโรงเรียนจีนยูนนานในภาพรวม เช่นงานของ袁振保 (2012) ซึ่งสำรวจโรงเรียนจีนจำนวน 26 โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ และได้วิเคราะห์ปัญหาด้านผู้สอน ทรัพยากรการเรียนการสอน สภาพของผู้เรียนในโรงเรียนจีน魏国彬、周伦 (2013) ได้ศึกษาพัฒนาการและสำรวจสภาพปัจจุบันของโรงเรียนจีนใน

¹ สัมภาษณ์. โรงเรียนนานาชาติแมนดาริน. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2564. เข้าถึงได้จาก <https://mandarin.ac.th/th>

² พิธีลงนามจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติจีนแห่งแรกในประเทศไทย หลักสูตรการเรียนการสอนที่ถอดแบบมาจากประเทศจีน. ข่าว ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2564. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.admissionpremium.com/unews/news/6123>

หมู่บ้านจีนในเขตสามเหลี่ยมทองคำ 金雅 (2016) ได้สำรวจปัญหาและสภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนจีนที่จัดตั้งขึ้นโดยคนในหมู่บ้านชุมชนจีนยูนนานในภาคเหนือ 杨新新 (2018) ได้วิเคราะห์สภาพของโรงเรียนจีนในจังหวัดเชียงรายโดยอาศัยทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ของผลการวิจัยมีจุดร่วมกัน คือ โรงเรียนจีนในชุมชนจีนยูนนานซึ่งรับการสนับสนุนจากไต้หวันเป็นหลักนั้น ปัจจุบันประสบปัญหาอย่างยิ่งจากการขาดแคลนงบประมาณ อันเนื่องมาจากการลดการสนับสนุนจากไต้หวันทั้งภาครัฐและเอกชน นับตั้งแต่การปรับเปลี่ยนแนวคิดทางการเมืองของไต้หวันที่เน้นการบริหารภายในไต้หวัน ทำให้การสนับสนุนด้านการเรียนการสอนภาษาจีนต่อชาวจีนโพ้นทะเลของไต้หวันลดน้อยลง (杨新新, 2020) โรงเรียนจีนเหล่านี้จึงประสบปัญหาอย่างยิ่งในด้านต่อไปนี้ (1) การขาดแคลนงบประมาณ อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐของไทย เนื่องด้วยการไม่มีใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนอย่างถูกต้อง และไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากไต้หวัน (2) ด้านครูผู้สอน พบปัญหาการขาดแคลนครูที่มีคุณวุฒิ เนื่องด้วยอยู่ในถิ่นห่างไกลและการขาดแคลนงบประมาณการจ้างครู ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นคนพื้นที่และไม่ได้รับการอบรมการสอนแนวใหม่ จึงขาดความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทในยุคปัจจุบัน (3) ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และตำราเรียนเนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้ใช้หลักสูตรและตำราของไต้หวัน ไม่ได้ผลิตหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของหมู่บ้านหรือบริบทของประเทศไทย ทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งตำรามีหลากหลาย คุณภาพไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีส่วนหนึ่งที่เริ่มใช้ตำราของสาธารณรัฐประชาชนจีน ตำราเหล่านี้เป็นตำราของนักเรียนที่พูดภาษาจีนเป็นภาษาที่หนึ่ง อาจมีเนื้อหาบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชาวไทย และ (4) ด้านผู้เรียน ทั้ง 袁振保 (2012) และ 金雅 (2016) มีผลสำรวจที่ตรงกันว่า สืบเนื่องจากการเรียนในโรงเรียนจีนในหมู่บ้านจีนเหล่านี้เป็นการเรียนภาคค่ำ จึงประสบปัญหาเรื่องแรงจูงใจและความสนใจของผู้เรียน ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน ผู้เรียนไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียน

เนื่องจากโอกาสการได้รับทุนการศึกษาจากไต้หวันไม่สูงเท่าในอดีต และผู้เรียนซึ่งเป็นลูกหลานชาวจีนยูนนานรุ่นที่ 2-4 นั้นเริ่มหลอมรวมเข้ากับสังคมไทยมากขึ้น จึงมองเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

จากงานเหล่านี้ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนจีนยูนนานบางส่วนเริ่มส่งสัญญาณวิกฤตทางด้านการบริหารจัดการ และจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับบริบทของโลกในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาโรงเรียนของจีนแผ่นดินใหญ่ที่จัดตั้งในชุมชนจีนยูนนาน ว่าในภาวะปัจจุบันที่โลกกำลังเข้าสู่บริบทมหาอำนาจจีน ผลของการขยายอำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่ผ่านการจัดตั้งโรงเรียนนั้นเป็นเช่นไร โรงเรียนจีนแผ่นดินใหญ่ปรับตัวอย่างไรให้ดำรงอยู่ได้ท่ามกลางกระแสต่อต้าน และควรมีแนวทางการพัฒนาโรงเรียนเช่นไรจึงสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่นได้ต่อไป ซึ่งประเด็นเหล่านี้ประเด็นสำคัญในงานวิจัยชิ้นนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยชิ้นนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักจากสังเกตพื้นที่ และสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นำชุมชน 1 คน ผู้บริหารและครูโรงเรียนจำนวน 4 คน ตัวแทนนักเรียน 11 คนจากระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 6 และตัวแทนผู้ปกครอง 9 คน และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลจากตัวแทนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายอีกจำนวน 38 ฉบับ (จัดส่งทางไปรษณีย์เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 โดยจัดส่งจำนวน 60 ฉบับ นำมาใช้ได้จริง 38 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 63.33 โดยตัดแบบสอบถามที่ไม่มีประสิทธิภาพเช่นการตอบไม่ครบหรือลอกคำตอบกันออกไป)

ประเด็นในการสัมภาษณ์ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง มีประเด็นร่วมกัน ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์

องค์ประกอบ	ผู้นำชุมชน	ผู้บริหารและครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง
ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสัมภาษณ์			
ส่วนที่ 2	2.1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับหมู่บ้าน 2.2 ความสัมพันธ์ ของหมู่บ้านกับ สังคมภายนอกและ ภายในหมู่บ้าน 2.3 โรงเรียนจีนใน หมู่บ้าน	2.1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับโรงเรียน 2.2 การบริการ สนับสนุนจาก ภายนอกของ โรงเรียนและ การบริหารจัดการ 2.3 การ เปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นภายใน โรงเรียน	2.1 ความเห็น เกี่ยวกับการเรียน การสอนของ โรงเรียน 2.2 อัตลักษณ์ของ ชาวจีนยูนนาน (เพื่อศึกษาว่า ทัศนคติ แนวคิด ของนักเรียน เปลี่ยนแปลงตาม กระแสอำนาจ ละมุนของจีน แผ่นดินใหญ่ หรือไม่)	2.1 เหตุผลที่ให้ บุตรมาศึกษาที่ โรงเรียนนี้ 2.2 ความเห็นต่อ การจัดการเรียน การสอน 2.3 ความต้องการ ของผู้ปกครองต่อ การเรียนการสอน

ประเด็นในการทำแบบสอบถามของกลุ่มนักเรียนมีประเด็นในการสำรวจ 2 ประเด็นหลัก คือ (1) ข้อมูลทั่วไป โดยเน้นการสำรวจภูมิหลังและทัศนคติของนักเรียนเพื่อมารวมเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน และ (2) ความเห็นต่อการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยครอบคลุมถึงการตัดสินใจเข้าเรียน ค่าธรรมเนียมที่โรงเรียนปลูกฝัง ความเห็นต่อการเรียนการสอนของโรงเรียนและการรับหรือปฏิเสธความช่วยเหลือของโรงเรียน ความคิดเห็นอื่นๆ

งานวิจัยชิ้นนี้คัดเลือกประชากรที่รับการสัมภาษณ์ด้วยวิธีต่างกัน ในกรณีของผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการโรงเรียน คือการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง แต่กลุ่มครู นักเรียนและผู้ปกครอง คือการคัดเลือกโดยสะดวก กล่าวคือ โรงเรียนเป็นผู้กำหนดตัวแทนเข้ารับการสัมภาษณ์จากคุณสมบัติที่คณะผู้วิจัยระบุ ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดของงานวิจัยชิ้นนี้

แบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศาสตร์ แบบสอบถามจัดทำร่างและผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทั้งด้าน สังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ โดยมีทั้งชาวไทยและชาวจีนเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมและกระชับความรู้สึกรับการสัมภาษณ์ให้น้อยที่สุด และทดลองใช้ กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่มีภูมิหลังใกล้เคียงกับประชากรในงานวิจัยก่อนหน้านี้ไปใช้จริง

งานวิจัยชิ้นนี้ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงก่อนดำเนินการแล้ว

บริบทของพื้นที่วิจัย

1. หมู่บ้านอรุโณทัย

หมู่บ้านอรุโณทัย หรือบ้านหนองอูก หรือในชื่อภาษาจีนว่า 大谷地 (ต้ากู่ตี้---ดินแดนแห่งข้าว) ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีต้นกำเนิดมาจากกองทัพที่ 3 ของนายพลหลี เหวินฮ่วน (李文煥将军 General Li Wenhuan) หมู่บ้านนี้แต่เดิมเป็นพื้นที่ราบ ติดตะเข็บชายแดน มีผู้อพยพอาศัยเดิมเล็กน้อย ต่อมาเนื่องด้วยทหารชาวจีนยูนนานซึ่งตกค้างอยู่ในประเทศไทย ได้ทำความดีความชอบด้วยการช่วยเหลือรัฐบาลไทยในการปราบปรามกลุ่มคอมมิวนิสต์ บริเวณดอยผาตั้ง จังหวัดเชียงราย และที่เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์จนชนะศึก ทางทหารของไทยจึงยกที่ดินจากกรมป่าไม้จำนวน 12 แห่งให้แก่ทหารกลุ่มนี้ และหนึ่งในที่ดินดังกล่าวก็คือที่หมู่บ้านอรุโณทัยแห่งนี้ (หยาง ญาณีและคณะ, 2562)

ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสัมภาษณ์หนึ่งในตัวแทนสมาชิกชุมชน ที่ว่าหมู่บ้านนี้แต่เดิมเป็นพื้นที่ปลูกเสเปียง ต่อมาก็ได้ยกให้ลูกหลานของทหารเหล่านั้นได้มาอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ ทางกองทัพที่ 3 ของทหารจีนคณะชาติจึงส่งกองกำลังมาแผ้วถางป่าเพื่อเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรเพื่อเลี้ยงกองทัพและครอบครัวที่ฐานถ้ำงอบ ต่อมาเมื่อมีคนเริ่มอพยพเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้นจึงกลายเป็นหมู่บ้าน ชื่อต้ากู่ตี้

หมู่บ้านอรุโณทัยตั้งอยู่ห่างจากบริเวณชายแดนไทย-เมียนมาร์ประมาณ 5 กิโลเมตร ด้านหน้าหมู่บ้านติดกับหมู่บ้านบ้านใหม่หนองบัว ซึ่งเป็นหมู่บ้านจีนอีกแห่งหนึ่ง ห่างจากอำเภอเชียงดาวประมาณ 50 กิโลเมตรและห่างจากดอยอ่างขางประมาณ 40 กิโลเมตร ผู้คนในหมู่บ้านนี้กว่าร้อยละ 90 เป็นเชื้อสายฮั่น ที่เหลืออีกร้อยละ 10 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้แก่ ชาวไทใหญ่ ลีซอ คะฉิ่น เป็นต้น ข้อมูล ณ พ.ศ. 2563 หมู่บ้านอรุโณทัยมีประชากรที่มีข้อมูลในฐานข้อมูลของกรมการปกครองจำนวน 9,728 คน 1,932 ครัวเรือน ประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ทำการเกษตรเป็นหลัก เน้นการทำไร่ มีประชากรทำไร่จำนวน 398 ครัวเรือน¹ อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและการศึกษาเอกสาร ตัวเลขดังกล่าวก็นับว่าน้อยกว่าความเป็นจริงไปมาก เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านระบุว่ามีการประมาณ 30,000 กว่าคนและในเอกสารแนะนำหมู่บ้านและแนะนำโรงเรียนหัวซิงก็ระบุว่ามีการประมาณ 20,000 กว่าคน ดังนั้นจึงมีประชากรที่ไม่ลงทะเบียนข้อมูลของกรมการปกครองอีกกว่าหมื่นคน แสดงให้เห็นถึงสภาพของคนในหมู่บ้านว่าส่วนหนึ่งไม่ได้รับสัญชาติไทย จากการสัมภาษณ์คนในหมู่บ้านก็พบว่า บางคนตั้งแต่เกิดมายังไม่เคยออกจากหมู่บ้านไปข้างนอกด้วยความกลัวปัญหาด้านเอกสาร จุดนี้เป็นสาเหตุให้คนในหมู่บ้านที่เป็นชาวจีนยูนนาน

¹ เทศบาลตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. (2563). *ข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไป*. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2563. เข้าถึงได้จาก http://muangnalocal.go.th/index.php?_mod=ZGL5&type=Mg.

ที่อพยพมายังประเทศไทยในยุคแรก ๆ ส่วนหนึ่งค่อนข้างเก็บตัวและไม่ได้สัมผัสกับโลกภายนอก ส่งผลต่อทัศนคติของคนในหมู่บ้านที่เป็นผู้สูงอายุส่วนหนึ่งค่อนข้างอนุรักษ์นิยม

หมู่บ้านอรุโณทัยทำการเกษตรเป็นหลัก เน้นการผลิตถั่วลิสง ข้าวโพด มะม่วง ลองกอง มันฝรั่ง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ชาวจีนในหมู่บ้านรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 เริ่มออกจากหมู่บ้านไปประกอบอาชีพในต่างถิ่น เช่น มัคคุเทศก์ ทำงานบริษัท เป็นต้น

นับแต่แรกเริ่ม หมู่บ้านแห่งนี้มีความสัมพันธ์อันดีกับไต้หวันเช่นเดียวกับหมู่บ้านจีนยูนนานอื่นๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย โดยไต้หวันได้สนับสนุนการช่วยเหลือผ่านทางสมาคมชาวจีนเพื่อสงเคราะห์ผู้ประสบภัย (Chinese Association for Relief and Ensuing Services-中華救助總會) ซึ่งบริจาคเงินและให้การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านในระยะแรกเริ่มและส่งเสริมอาชีพ อาทิ สนับสนุนการสร้างถนน สนับสนุนการสร้างอ่างเก็บน้ำ ส่งเสริมการปลูกชา ลิ้นจี่ และเลี้ยงสัตว์ โดยจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงโคที่บ้านอรุโณทัย สนับสนุนการสร้างสถานือนามัย บริจาคเงินช่วยเหลือผู้พิการในหมู่บ้าน เป็นต้น¹

2. โรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺยเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์นางภัทรภร เจริญสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเจียวเหริยฺยปัจจุบัน สัมภาษณ์ (สัมภาษณ์ ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563) โรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺยเชียงใหม่เป็นโรงเรียนที่มีจุดกำเนิดมาจากความขัดแย้งทางด้านวิสัยทัศน์ระหว่างคนในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นลูกหลานอดีตทหารจีนคณะชาติผู้ซึ่งจงรักภักดีต่อพรรคก๊กมินตั๋ง



ภาพที่ 1 ป้ายชื่อหน้าโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺยเชียงใหม่

¹ ข้อมูลจากการศึกษาในโครงการที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์อดีตทหารจีนคณะชาติภาคเหนือ ประเทศไทย บ้านสันติคีรี ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

และนายหวัง เชียงเสียน (王相賢) ผู้ก่อตั้งโรงเรียน ซึ่งไม่ได้ยึดติดกับแนวคิดดังกล่าว โดยนายหวัง เชียงเสียน นั้นแต่เดิมเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหัวซิง และได้รับเชิญให้ไปที่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และเห็นว่าจีนแผ่นดินใหญ่นั้นมีศักยภาพที่จะพัฒนาสูงมาก อีกทั้งได้ แลกเปลี่ยนกับผู้บริหารโรงเรียนจากมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งได้เริ่มปรับการจัดการเรียน การสอนจากอักษรรูปเต็มซึ่งใช้ในสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) มาเป็นอักษรรูปย่อ ซึ่งใช้ใน สาธารณรัฐประชาชนจีน จึงเห็นว่าการเรียนการสอนในหมู่บ้านก็ควรปรับตัวเช่นกัน แม้จะใช้ เวลาในการปรับตัวแต่ก็ไม่นานมากนัก นอกจากนี้ ทางโรงเรียนยังสามารถรับความช่วยเหลือ จาก Overseas Chinese Affairs Office of the State Council สาธารณรัฐประชาชนจีน ในด้านการสนับสนุนตำราเรียน และบุคลากร จึงเห็นว่าโรงเรียนควรร่วมมือกับสาธารณรัฐ ประชาชนจีนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทว่าด้วยแนวทางการบริหารโรงเรียนที่ขัดแย้งกับหมู่บ้าน นายหวังเชียงเสียนจึงถูกคนใน หมู่บ้านต่อต้าน และไม่ได้รับเลือกให้เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนในเวลาต่อมา นายหวัง เชียงเสียนจึงหันมารับความช่วยเหลือจากสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเต็มรูปแบบและก่อตั้ง โรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺญูเชียงใหม่ขึ้น ในปี พ.ศ. 2554

โรงเรียนเจียวเหริยฺญูเป็นโรงเรียนที่ขึ้นอยู่กับมูลนิธิเจียวเหริยฺญู ซึ่งเป็นมูลนิธิที่จัดตั้งขึ้น เพื่อสนับสนุนโรงเรียนในเครือข่าย โรงเรียนเจียวเหริยฺญูได้รับใบอนุญาตการศึกษานอกระบบ จากกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้งโรงเรียน ปีการศึกษา 2563 มีนักเรียนทั้งสิ้น 1,157 คน มีทั้งนักเรียนในหมู่บ้านและนักเรียนที่มาจากโรงเรียนในเครือมูลนิธิเจียวเหริยฺญูแต่ ต่างหมู่บ้าน มีครูประจำทั้งสิ้น 15 คน ครูอาสาสมัครจากจีน 17 คน และนักศึกษาฝึกสอน จากจีนแผ่นดินใหญ่อีกจำนวนหนึ่ง

ปัจจุบันโรงเรียนเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้หลักสูตรและแบบเรียนของจีนแผ่นดินใหญ่ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทาง การศึกษาหลายแห่ง เช่น Overseas Chinese Affairs Office of the State Council,

Kunming Huawei School เป็นต้น โดยสนับสนุนครูและตำรา รวมทั้งทุนการศึกษา ปัจจุบันเปิดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีน การอ่านภาษาจีน การเขียนภาษาจีน คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ คุณธรรมจริยธรรม และจัดสอนความรู้ความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมจีน เช่น การเต้นระบำ การเขียนพู่กันจีน การวาดภาพจีน เป็นต้น โรงเรียนมีอาคาร สถานที่ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย พร้อมรองรับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน การจัดตั้งโรงเรียนเจียวเหริยจิงนับได้ว่าสร้างแรงกระตุ้นขนาดใหญ่ต่อโรงเรียนจีนในหมู่บ้านเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความพร้อมทางการศึกษาและโอกาสที่สามารถหิบบยืนให้แก่แก่นักเรียนในโรงเรียนได้มากกว่าโรงเรียนจีนดั้งเดิมในหมู่บ้านจีนยูนนานทั่วไป ด้วยอำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่ที่ส่งเสริมศักยภาพของโรงเรียน ทำให้โรงเรียนเจียวเหริยจิงแตกต่างจากโรงเรียนจีนอีก 2 แห่งในหมู่บ้าน นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ในหมู่บ้านอู๋โนทัยที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

3. จุดเริ่มต้นของอำนาจละมุนจากจีนแผ่นดินใหญ่ในหมู่บ้านอู๋โนทัย

จุดเริ่มต้นของการขยายอำนาจละมุนจากจีนแผ่นดินใหญ่สู่หมู่บ้านนี้มาจากการที่นายหวัง เซียงเสียน อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนหัวซิงและผู้ก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยจิงพบว่าโรงเรียนจีนอื่นๆ เริ่มสอนภาษาจีนด้วยอักษรรูปย่อ (นางภัทรพร เจริญสุข, บทสัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563) นายหวัง เซียงเสียนจึงเห็นความสำคัญของการปรับตัวของโรงเรียนจีนในหมู่บ้านว่าควรเปิดรับแนวทางการสอนและเนื้อหาอื่นๆ ของจีนแผ่นดินใหญ่เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของนักเรียน ต่อมาไม่นาน นายหวัง เซียงเสียนจึงได้เริ่มจัดตั้งสมาคมครูภาษาจีนในหมู่บ้านจีนประจำจังหวัดเชียงใหม่ขึ้น (泰北清迈区华人村华文教师联谊会) เพื่อพัฒนาโรงเรียนจีนในหมู่บ้านชาวจีนยูนนานในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเริ่มการประชุมครั้งแรกในปี พ.ศ. 2546 (ค.ศ. 2003) ร่วมกับตัวแทนจากโรงเรียนจีนอื่นๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการก่อตั้งสมาคมนี้ ในปี พ.ศ. 2545 ทางสมาคมได้เดินทางไปเยือนนายผิง เหมินตง (彭仁东 Peng Rendong) กงสุลใหญ่ประจำสถานกงสุลแห่งสาธารณรัฐ

ประชาชนจีนประจำจังหวัดเชียงใหม่ในขณะนั้น¹ และนายเผิง เหวินตงได้เดินทางมาเยือนยังหมู่บ้านอรุณทัยในปี พ.ศ. 2549 (ค.ศ. 2006) ตามคำเชิญของสมาคมในเวลาต่อมา และได้บริจาคเงินจำนวน 250,000 บาทเพื่อเป็นทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน และบริจาคหนังสืออ่านนอกเวลาภาษาจีนจำนวน 12 กล่องให้แก่สมาคม²

จากการสัมภาษณ์สมาชิกในหมู่บ้าน ภาพที่เยาวชนในหมู่บ้านถือธงชาติของจีนแผ่นดินใหญ่เพื่อต้อนรับนายเผิง เหวินตงนั้น ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในหมู่บ้านในเวลาต่อมา จนนายหวัง เซี่ยงเสียนไม่ได้รับการเลือกให้บริหารโรงเรียนหัวซิงต้อและเปลี่ยนมาจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหรียญู (รณชัย แซ่หยวน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)



ภาพที่ 2 ภาพนักเรียนที่ถือธงชาติไทยและธงชาติจีนยืนต้อนรับนายเผิง เหวินตง กงสุลใหญ่ประจำสถานกงสุลใหญ่แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ภาพจาก 佚名。“中国驻清迈总领馆彭仁东总领事应邀赴泰北华人村访问”《中化人民共和国驻泰国大使馆》สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2564 เข้าถึงได้จาก <http://www.chinaembassy.or.th/chn/xwdt/t255727.htm> .

¹ 佚名。“泰北华文教育的历史进程及未来展望”《泰华网》สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม พ.ศ. 2564 เข้าถึงได้จาก <http://www.thaicn.net/news/tghx/2019-12-18/22821.html>.

² 佚名。“中国驻清迈总领馆彭仁东总领事应邀赴泰北华人村访问”《中华人民共和国驻泰国大使馆》สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2564 เข้าถึงได้จาก <http://www.chinaembassy.or.th/chn/xwdt/t255727.htm>

ผลการวิจัย (Research Results)¹

1. การปรับตัวของโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺเหิงใหม่ในหมู่บ้านอู๋โถ๋

สำหรับโรงเรียนเจียวเหริยฺเหิงเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งใหม่ของหมู่บ้านและเลือกรับการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่แต่แรกเริ่ม อย่างไรก็ตาม คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ประกอบกับบางคนเห็นว่าควรให้ลูกหลานของตนเรียนที่โรงเรียนจีน “ของหมู่บ้าน” มากกว่าที่จะเป็นสถานที่เรียนที่จัดตั้งโดยจีนแผ่นดินใหญ่ ดังนั้นแม้ว่าโรงเรียนเจียวเหริยฺเหิงจะได้รับงบประมาณและการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เป็นจำนวนมากจากจีนแผ่นดินใหญ่ จนสามารถพัฒนาโรงเรียนได้อย่างรวดเร็ว ประชาชนในหมู่บ้านจำนวนมากก็ยังเลือกส่งลูกหลานไปเรียนที่โรงเรียนหัวซิงดังเดิม ดังนั้นการบริหารโรงเรียนเจียวเหริยฺเหิงจึงมีความท้าทายในที่แตกต่างกันจากโรงเรียนจีนดั้งเดิมในหมู่บ้าน นั่นคือ จะทำอย่างไรให้การศึกษาในรูปแบบของจีนแผ่นดินใหญ่ “ได้ใจ” คนในชุมชน จากการสัมภาษณ์นางสาวภัทรกร เจริญสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเจียวเหริยฺเหิง ประชาชนในหมู่บ้านอู๋โถ๋ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเรียนสูง เพียงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็เพียงพอแล้วสำหรับการทำงาน โดยอาศัยความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยและภาษาจีนก็สามารถออกไปทำงานต่างถิ่นและสร้างรายได้มหาศาลได้แล้ว โรงเรียนเจียวเหริยฺเหิงจะทำอย่างไรทำให้คนในชุมชนเห็นค่าของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและยอมเปิดใจให้แก่จีนแผ่นดินใหญ่ในปัจจุบัน จึงนับเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของโรงเรียนนี้

¹ ผลการวิจัยของโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺเหิงใหม่ในงานวิจัยฉบับนี้จะยกตัวอย่างเปรียบเทียบกับโรงเรียนหัวซิงเป็นหลัก เนื่องจากโรงเรียนหัวซิงเป็นโรงเรียนจีนประจำหมู่บ้านซึ่งรับการสนับสนุนจากสมาคมองค์กรจากไต้หวัน เป็นตัวแทนของแนวทางการศึกษาและแนวคิดทางการเมืองของคนในหมู่บ้าน ส่วนโรงเรียนเอนฮุ่ยนั้นเป็นโรงเรียนที่รับการสนับสนุนจากคริสตจักรอู๋โถ๋ สอนเกี่ยวกับศาสนาคริสต์ มุ่งช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจนและนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์ มีแนวทางการศึกษาที่แตกต่างจากโรงเรียนหัวซิงและโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺเหิงใหม่ จึงไม่ได้นำมาเปรียบเทียบกันในงานวิจัยฉบับนี้

จากศึกษาข้อมูลภาคสนามและการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนเจียวเหรีญใช้วิธีการบริหารที่เน้นการแสวงหาพันธมิตรจากจีนแผ่นดินใหญ่ เรียนรู้จุดแข็งจากสถาบันการศึกษาหลายแห่ง โดยดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อผลประโยชน์ของนักเรียน มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ชัดเจน เน้นการร่วมมือกับชุมชนเพื่อดึงดูดให้คนในหมู่บ้านและจากต่างถิ่นส่งบุตรหลานมาเรียน ด้วยวิธีการเหล่านี้ โรงเรียนจึงสามารถปรับตัวให้เข้ากับชุมชนและสามารถดำรงอยู่ได้ รายละเอียดดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1: แสวงหาพันธมิตรจากจีนแผ่นดินใหญ่เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เข้มแข็ง ดึงดูดนักเรียนในและนอกชุมชน

จากการสัมภาษณ์นางภัทรพร เจริญสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเจียวเหรีญปัจจุบัน โรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญกับอุดมการณ์ทางการเมืองมากดังเช่นอดีตแล้ว สิ่งสำคัญในการดำเนินงานโรงเรียนคือ ทำอย่างไรให้นักเรียนได้รับผลประโยชน์สูงสุด ผู้อำนวยการโรงเรียนเห็นว่า ในขณะนี้จีนแผ่นดินใหญ่มากำลังมีบทบาทในเวทีโลก หากการร่วมมือกับจีนแผ่นดินใหญ่สามารถทำให้ลูกหลานในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงมีโอกาสพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้น แม้จะเป็นสิ่งที่ขัดกับความคิดของคนบางส่วนในหมู่บ้านก็ควรทำ คนในหมู่บ้านจะใช้เวลาปรับตัว แต่เมื่อปรับตัวได้แล้วก็จะเห็นผลดีในระยะยาว ดังนั้นทางโรงเรียนจึงแสวงหาการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่ ได้แก่ Overseas Chinese Affairs Office of the State Council (国务院侨务办公室-เฉียวป๋ัน) สนับสนุนงบประมาณและตำราเรียน, Kunming Huawen School สนับสนุนครูและการจัดสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน, Huaqiao University ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา ทางโรงเรียนยังร่วมมือกับสถาบันซึ่งในการจัดตั้งศูนย์ทดสอบระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) รวมทั้งหน่วยงานของจีนแผ่นดินใหญ่ในประเทศไทย เช่น สถานกงสุลใหญ่แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำจังหวัดเชียงใหม่ก็ได้ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนสม่ำเสมอ

อริญญา ศิริผล (2562) ได้สรุปการให้ความช่วยเหลือของจีนแผ่นดินใหญ่ต่อโรงเรียนเจียวเหรีญ 4 ประการ ได้แก่ (1) การช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถศึกษาต่อได้ในระดับที่สูงขึ้นผ่านการออกเอกสารหนังสือเดินทางพิเศษซึ่งข้ามเอกสารสัญชาติไทย เพื่อส่งนักเรียนออกไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น¹ (2) ให้การสนับสนุนงบประมาณผ่านเฉียวปิ่นเพื่อก่อสร้างอาคารเรียน สนับสนุนเงินเดือนครูอาสาสมัครที่มาสอนในโรงเรียน และส่งครูมาประจำการเป็นฝ่ายวิชาการที่โรงเรียน สนับสนุนตำราเรียนและทุนการศึกษา (3) สถาบันทางการศึกษาในจีน เช่น Honghe University Yunnan University ลงนามความร่วมมือร่วมกับโรงเรียนเพื่อส่งนักศึกษามาฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียน (4) สถานกงสุลในเชียงใหม่จัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาและกิจกรรมทางวัฒนธรรม ซึ่งจุดนี้เป็น การประกาศจุดยืนของโรงเรียนที่ชัดเจนว่าสวนกระแสของหมู่บ้านโดยรับการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่

นอกเหนือจากนี้ ทางโรงเรียนยังรับการสนับสนุนจากผู้บริจาครายบุคคลในไทย เช่น นางเหลียง บิง (梁冰 Liang Bing) ประธานสมาคมโรงเรียนสอนภาษาจีนในประเทศไทยซึ่งสนับสนุนการศึกษาโดยจีนแผ่นดินใหญ่ โดยบริจาคเพื่อสร้างหอประชุมในโรงเรียน

การสนับสนุนเหล่านี้ มีส่วนช่วยให้โรงเรียนพัฒนาทางด้านกายภาพได้อย่างรวดเร็ว และแสดงให้เห็นในหมู่บ้านเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ หลักสูตร ครูที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรง ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน มีศักยภาพในการเรียนการสอนและให้โอกาสทางการศึกษาระดับสูงที่มากกว่าโรงเรียนจีนในหมู่บ้าน จึงมีส่วนดึงดูดนักเรียนและผู้ปกครองที่มีแนวคิดแบบสมัยใหม่ให้มาเข้าเรียนในโรงเรียนได้จำนวนมาก

¹ จากการสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านเพิ่มเติมถึงประเด็นนี้ เอกสารดังกล่าวคือหนังสือเดินทางพิเศษซึ่งออกโดยสถานกงสุลใหญ่แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำจังหวัดเชียงใหม่ให้แก่ชาวจีนยูนนานในประเทศไทย ให้สามารถเดินทางเข้ายังสาธารณรัฐประชาชนจีนในฐานะชาวจีนโพ้นทะเลอย่างถูกกฎหมาย

กลยุทธ์ที่ 2 เน้นการพัฒนาเชิงรุก ประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

เนื่องจากโรงเรียนเจียวเหริยญเป็นโรงเรียนใหม่ การพัฒนาโรงเรียนจำเป็นต้องก้าวไปหา กลุ่มเป้าหมาย จากการสัมภาษณ์นักศึกษาในสำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงซึ่งเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนเจียวเหริยญพบว่า ในระยะแรกที่โรงเรียนเปิดสอน ทางโรงเรียนให้นักเรียนในหมู่บ้านเข้าเรียนได้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน จึงมีนักเรียนในหมู่บ้านที่สนใจมาเข้าศึกษา เป็นการเข้าถึงคนในหมู่บ้านได้อย่างรวดเร็ว

โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยเปิดพื้นที่สื่อสารสาธารณะของโรงเรียน เช่น Facebook Fanpage ชื่อ โรงเรียนเจียวเหริยญ/教联高级中学 และประชาสัมพันธ์ข่าวทางเว็บไซต์ต่างๆ ของจีน เช่น Overseas Chinese Language and Education Online ของ Qiaoban และเว็บไซต์ของ Hanban เป็นต้น และให้บริการชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้โรงเรียนเป็นที่รู้จักทั้งในไทยและในจีนแผ่นดินใหญ่

ยิ่งไปกว่านั้น โรงเรียนใช้วิธีการต่างๆ เพื่อดึงดูดผู้คนต่างถิ่นให้มารู้จักโรงเรียน เช่น การเปิดหลักสูตรผลิตครู (师范班) ใน พ.ศ. 2561 โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการผลิตครูจีนที่สอนในโรงเรียนจีนโดยเฉพาะ เพื่อแก้ปัญหา

การขาดแคลนครูในโรงเรียนจีนทางภาคเหนือ โรงเรียนได้เดินทางไปประชาสัมพันธ์หลักสูตรกับโรงเรียนใน

เครือข่ายมูลนิธิเจียวเหริยญและโรงเรียนไทย รับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนจีน มาศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ โดยรับทุนการศึกษาพร้อมรับการสนับสนุนค่าที่พัก ค่าอาหาร ตลอดหลักสูตร เรียนที่ไทย 1 ปี และเรียนที่ Kunming Huawei School



ภาพที่ 3 ป้ายประชาสัมพันธ์การจัดตั้งวิทยาลัยครูเจียวเหริยญหน้าโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยญเชียงใหม่

1 ปี ได้วุฒิระดับอนุปริญญาแล้วกลับมาทำงานเป็นครูในโรงเรียนจีน 2 ปี หลักสูตรนี้รับนักเรียนจากต่างถิ่น ทำให้การพัฒนาเด็กไม่ได้จำกัดเฉพาะนักเรียนในหมู่บ้านเท่านั้น แต่เปิดกว้างสำหรับผู้สนใจจากต่างท้องที่ด้วย นับเป็นกลยุทธ์ในการเข้าถึงชุมชนและสร้างชื่อเสียงได้ในระดับกว้าง

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2560 โรงเรียนได้ก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาเจียวเหวียน (Jiaolian Language School) เป็นโรงเรียนสาขาย่อยในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเปิดสอนภาษาจีนและภาษาอื่นๆ เป็นหลัก เน้นการสอนกลุ่มย่อยและการสอนตัวต่อตัว ซึ่งนับเป็นการเข้าถึงเมืองของโรงเรียน แทนที่จะจัดการเรียนการสอนเพียงในหมู่บ้าน¹ และในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ก็ได้จัดตั้งศูนย์ทดสอบระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) และศูนย์ทดสอบระดับความรู้ภาษาจีนสำหรับเด็ก (YCT) ขึ้นที่โรงเรียน² โดยได้รับการอนุมัติจากฮั่นปิ่น โดยจัดสอบแก่นักเรียนและผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งให้บริการแก่โรงเรียนในจังหวัดเชียงราย เช่น โรงเรียนหัวหยุน (华云学校) เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563³ อันเป็นการก้าวสู่กลุ่มเป้าหมาย และสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับระดับชุมชนและจังหวัดใกล้เคียง

กลยุทธ์ที่ 3: เน้นการเรียนรู้และการเทียบเคียงผลลัพธ์กับสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้แตกต่าง

สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนจากการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียนเจียวเหวียนมักจะเทียบเคียงโรงเรียนเจียวเหวียนกับโรงเรียนจีนชั้นนำของประเทศอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาศักยภาพ

¹ ที่มาจาก (2017).清迈教联高级中学（城区）分校成立. 中国华文教育网 สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.hwjyw.com/activity/content/2017/08/30/34293.shtml>.

² ที่มาจาก กระทั่งสาธารณะ Facebook Fanpage โรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหวียนเชียงใหม่/教联高级中学. ลงกระทู้เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.

³ ที่มาจาก กระทั่งสาธารณะ Facebook Fanpage โรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหวียนเชียงใหม่/教联高级中学. ลงกระทู้เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563.

การแข่งขันในเวทีการศึกษาด้านจีน และสร้างจุดเด่นของโรงเรียน โรงเรียนที่นำมาเทียบเคียง ผลการดำเนินงาน เช่น โรงเรียนจีนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอนอักษรรูปย่อเป็นหลัก อันเป็น จุดเริ่มต้นให้นายหวัง เชียงเสียนต้องการปฏิรูปการสอนในโรงเรียนจีนในหมู่บ้านจนขัดแย้งกับ คนในหมู่บ้าน โรงเรียนช่องฟ้าซินเชิงวาณิช ซึ่งเป็นโรงเรียนจีนที่มีชื่อเสียงในจังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนจะหยิบยกประเด็นนี้มาพูดถึงเสมอ เช่น โรงเรียนช่องฟ้าซินเชิงวาณิชใช้แบบเรียน 《汉语教程》 ผู้อำนวยการโรงเรียนมองว่าเนื้อหา ตำราชุดนี้ความยากไม่เหมาะสมกับนักเรียนในโรงเรียน จึงหันไปใช้ตำราในการศึกษา ภาคบังคับของจีน เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียนในโรงเรียนให้แตกต่าง หรือจำนวนชั่วโมงสอน ภาษาจีนของโรงเรียนช่องฟ้าซินเชิงมีเท่าใด ทางโรงเรียนเจียวเหรีญก็จะพยายามให้ได้ เท่ากันหรือมากกว่า เป็นต้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนจีนในสมาคมโรงเรียนจีนใน ภาคเหนือ อีกทั้งมีแผนการจะไปศึกษาดูงานการเรียนการสอนภาษาจีนที่เบตง จังหวัดยะลา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

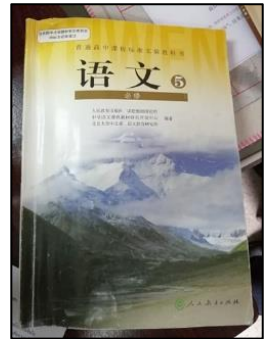
กลยุทธ์ที่ 4: พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้นั้นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อดึงดูด ให้คนภายนอกเห็นความก้าวหน้าที่ชัดเจน

จุดหนึ่งที่ได้ชี้ชัดจากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ คือ แนวคิดในการเรียนการสอนภาษาจีน ของโรงเรียนเจียวเหรีญแตกต่างจากโรงเรียนหัวซิง การเรียนการสอนของโรงเรียนหัวซิงเน้น การปลูกฝังความรักต่อภาษาจีน ความรักชาติจีน และความรัก ในแผ่นดินไทย ตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาจีน

ภาพที่ 4 ตัวอย่างหน้าปกตำราชุด 《華文》 เล่มที่ 7 ของ โรงเรียนหัวซิง ซึ่งหน้าปกเป็นรูปผู้คนกำลังลอยกระทง แสดง ถึงการให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมไทยของตำราชุดนี้



ของโรงเรียนหัวซิงนั้น คือตำราชุด 《華文》 (泰國版) (ภาษาจีน ฉบับสำหรับประเทศไทย) ซึ่งเรียบเรียงโดย Overseas Community Affairs Council, Republic of China (Taiwan) (中華民國僑務委員會) โดยในท้ายเล่มของหนังสือแต่ละระดับชั้น จะมีบทเรียนที่สอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศไทย เช่น เล่มที่ 6 บทที่ 15 เรื่อง “แผ่นดินไทย แผ่นดินทอง” (金色的泰国) เล่มที่ 8 บทที่ 15 เรื่อง “ภาคเหนือของไทยคือบ้านเกิดของฉัน” (泰北是我的家乡) เล่มที่ 9 บทที่ 15 “กษัตริย์ไทยที่ผู้คนเคารพ” (受人尊重的泰皇) การเรียนการสอนของโรงเรียนหัวซิงเน้นการท่องจำ ชื่นชมความงามของภาษา เน้นการปลูกฝังแรงจูงใจภาษาในฐานะคุณค่าต่อความรู้สึก (sentimental value) แต่การเรียนการสอนของโรงเรียนเจียวเหวียนนั้นเห็นว่า ทักษะคิดตั้งกล่าวเป็นสิ่งพื้นฐาน แต่ไม่ควรหยุดอยู่เท่านั้น ควรให้ความสำคัญกับภาษาจีนในฐานะเครื่องสร้างอนาคต กล่าวคือเน้นการนำไปใช้งานจริงเพื่อพัฒนาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว และชุมชนด้วย ดังนั้นการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นการผลิตนักเรียนสู่ตลาดอาชีพและการศึกษาต่อ โดยการเรียนการสอนอ้างอิงตำราและหลักสูตรแกนกลางของสาธารณรัฐประชาชนจีน และแนะแนวการศึกษาต่อในประเทศจีน ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนให้ข้อมูลว่า ประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี เพราะเห็นว่าลูกหลานตนได้ 2 ภาษาแล้ว แต่แนวคิดนี้จะปิดกั้นความก้าวหน้าของลูกหลาน โรงเรียนต้องการแก้ไขทัศนคตินี้ จึงพัฒนาให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาต่อ โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างแรงจูงใจด้านเครื่องมือ (instrumental value) เช่น เงินเดือนที่สูงขึ้น โอกาสในการไปศึกษาต่อต่างประเทศ เป็นต้น



ภาพที่ 5 ตำราสอนภาษาจีนที่ใช้ในโรงเรียน ซึ่งเป็นตำราที่ใช้ในหลักสูตรแกนกลางของจีน แผ่นดินใหญ่

โรงเรียนใช้หลักสูตรแบบจีนแผ่นดินใหญ่เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม โรงเรียนไม่ได้สอนเนื้อหาทั้งหมดตามหลักสูตรของจีนแผ่นดินใหญ่ เนื่องจากเนื้อหามีความยากสำหรับผู้ที่ไม่ได้เรียนเต็มเวลา จึงมีการปรับให้เหมาะสม เช่น เปิดอนุบาล 3 เพิ่มเติมจากอนุบาล 2 เพื่อให้เด็กเล็กได้มีเวลาทำความรู้จักกับอักษรจีนมากขึ้น และคัดเลือกเนื้อหาในตำราที่เหมาะสมกับผู้เรียนมาสอน ประการหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูในโรงเรียน คือ หลักสูตรของโรงเรียนมีเป้าหมายในแต่ละระดับชั้นที่ค่อนข้างชัดเจน โดยผู้อำนวยการโรงเรียนได้ให้ข้อมูลว่า ในช่วงอนุบาล 1 เน้นการทำความรู้จักภาษาจีน รักภาษาจีนอนุบาล 2 ให้เรียนรู้อักษรจีนประมาณ 20 ตัวอักษร อนุบาล 3 เรียนรู้อักษรจีน 50-100 ตัวอักษร เมื่อขึ้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ก็ให้เริ่มเรียนรู้สัทอักษร Hanyu pinyin ประถมศึกษาปีที่ 3 เรียนรู้การอ่านอักษรจีนมากขึ้น เมื่อถึงประถมศึกษาปีที่ 4-5 ก็เน้นความสามารถด้านการเขียน และเมื่อถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มุ่งเน้นให้สอบผ่านการวัดระดับความรู้ภาษาจีนระดับ 3 และสุดท้ายเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็ให้สอบผ่านการวัดระดับความรู้ภาษาจีนระดับ 5 ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม

โรงเรียนมีการอบรมครูอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาเทคนิคการสอนให้ทันสมัยมากขึ้น เน้นครูในโรงเรียนไม่ให้ใช้วิธีการสอนแบบเดิม เพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเผยแพร่กลวิธีการเรียนการสอนในโรงเรียนทาง Facebook Fanpage ชื่อ โรงเรียนเจียวเหวียน/教联高级中学 ด้วย

นอกจากนี้ โรงเรียนยังเน้นการแข่งขันทักษะทางศิลปวัฒนธรรม การกล่าวสุนทรพจน์ในเวทีต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องหมายในการวัด ระดับความสามารถของผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชนว่าโรงเรียนมีมาตรฐาน



ภาพที่ 6 และ 7 ภาพบอร์ดแสดงผลงานนักเรียนของโรงเรียนเจียวเหริยญ

กลยุทธ์ที่ 5: ตอบแทนสังคม เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับต่อโรงเรียน

โรงเรียนเจียวเหริยญเน้นการให้ความร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้เข้าถึงประชาชนในหมู่บ้านและดึงดูดผู้เรียนต่างถิ่นให้เข้ามาศึกษามากขึ้น สร้างความเข้าใจและการยอมรับต่อโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนให้ความสำคัญกับการ “ตอบแทนชุมชน” คือเมื่อเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้แล้ว สุดท้ายต้องนำความรู้นั้นกลับมาพัฒนาชุมชน โดยการแสดงออกถึงการตอบแทนชุมชน ได้แก่

5.1 การให้บริการแก่ชุมชน

โรงเรียนรับสอนภาษาจีนให้แก่ผู้ที่มีความต้องการ เช่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ทหาร เช่นที่ประจำชายแดนก๊วกวอก ผู้ที่มีความจำเป็น และจัดชุดการแสดงเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของหมู่บ้านจิ้นยูนาน เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา 329 ซึ่งเป็นกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ของหมู่บ้านจิ้นในภาคเหนือที่จัดทุกวันที่ 29 เดือนมีนาคม โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนเจียวเหริยญ โรงเรียนช่วยสนับสนุนน้ำดื่มที่ผลิตจากโรงงานในโรงเรียนยี่ห้อ JL ให้แก่ชุมชนในยามเกิดภาวะวิกฤตด้วย

5.2 การพัฒนาหลักสูตรในอนาคต

ผู้อำนวยการโรงเรียนให้สัมภาษณ์ว่า ในอนาคตทางโรงเรียนมีความตั้งใจจะเปิดรับนักเรียนไทยเข้ามาศึกษาในโรงเรียน เนื่องด้วยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ ต้องการให้สังคมไทยและจีนหลอมรวมเป็นหนึ่ง สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน จากจุดนี้จะได้ชัดเจนว่าโรงเรียนมีความต้องการหลอมรวมเข้ากับสังคมไทย ต้องการให้เกิดความกลมกลืนและไม่แบ่งแยก

จากกลยุทธ์ทั้ง 5 ประการนี้ ทำให้โรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺยฺเซียงใหม่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดผลิตผลและผลกระทบอย่างต่อเนื่องต่อโรงเรียนและชุมชน ดังที่จะกล่าวต่อไปในผลการวิจัยข้อ 2 ผลที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวของโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺยฺเซียงใหม่ รายละเอียดดังนี้

2. ผลที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวของโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยฺยฺเซียงใหม่

ผลจากการที่โรงเรียนเลือกรับการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่เพื่อพัฒนาโรงเรียนและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ทั้ง 5 ข้อดังที่ได้กล่าวมาตามข้างต้นนั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อที่ค่อนข้างชัดเจนในด้านต่างๆ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลิตผล (output)

2.1.1 ความพร้อมทางกายภาพ

จากการแสวงหาความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียน อำนาจให้โรงเรียนมีอาคารเรียนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในโรงเรียนที่ทันสมัย พร้อมรองรับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน โดยมีห้องคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอน และมีศูนย์วัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ประจำโรงเรียน มีห้องเรียนที่เพียงพอสำหรับนักเรียนและหอประชุมขนาดใหญ่ รวมทั้งมีร้านหนังสือจีนภายในโรงเรียนที่ชื่อ ร้านหนังสือหว่งค่านึงหัวเซี่ย (中華鄉愁書院) ซึ่งจำหน่ายหนังสือ

จากจีนแผ่นดินใหญ่ อีกทั้งกำลังก่อสร้างอาคารวิทยาลัยครู เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนที่กำลังขยายตัวในอนาคต



ภาพที่ 8 ห้องคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน



ภาพที่ 9 อาคารเรียนในโรงเรียนสอนภาษาจีน
เจียวเหวียนเจียงใหม่ซึ่งมีสภาพใหม่

2.1.2 ความพร้อมด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ดังที่ได้กล่าวไว้ในกลยุทธ์การปรับตัวข้อที่ 4 โรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาภาคบังคับของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และมีครูจากจีนที่ทำหน้าที่บริหารจัดการด้านวิชาการโดยตรง ประกอบกับวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการบริหารหลักสูตร และการพัฒนาครูที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความพร้อมด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนรองรับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะต่างๆ และส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะในเวทีต่างๆ ได้มากขึ้น อีกทั้งการมีความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาในจีนแผ่นดินใหญ่ ก็ทำให้มีทุนการศึกษาไปศึกษาต่อที่จีนแผ่นดินใหญ่ ทำให้พัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.1.3 ความพร้อมด้านการบริหารจัดการ

นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมการศึกษาและรายได้ของโรงเรียนตามช่องทางต่างๆ เช่น จากโรงงานผลิตน้ำดื่มแล้ว โรงเรียนยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาอาคาร และจัดซื้อทรัพยากรประกอบการเรียนต่างๆ จากองค์กรของจีนแผ่นดินใหญ่ และจากสมาคมต่างๆ ในประเทศไทยซึ่งสนับสนุนโดยจีนแผ่นดินใหญ่ เช่น สมาคมครูสอนภาษาจีนภาคเหนือแห่งประเทศไทย และองค์กรอิสระต่างๆ เช่น มูลนิธิเชียงใหม่สามัคคีการกุศล เป็นต้น ส่งผลให้โรงเรียนมีความพร้อมในการบริหารจัดการงบประมาณ สามารถจ้างครูท้องถิ่นที่คุ้นเคยกับการศึกษาในระดับสูงได้ และจ้างบุคลากรทั้งด้านวิชาการและบริหาร ลูกจ้างทั่วไปได้อย่างเพียงพอ รวมทั้งมีงบประมาณในการสร้างที่พักอาศัยสำหรับบุคลากรภายในโรงเรียนและจัดหาอาหารสำหรับบุคลากร และสร้างอาคารหอพักสำหรับนักเรียนต่างถิ่นในโรงเรียนได้อีกด้วย ประการนี้จึงดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพและนักเรียนจากต่างหมู่บ้านมาเรียนในโรงเรียนได้

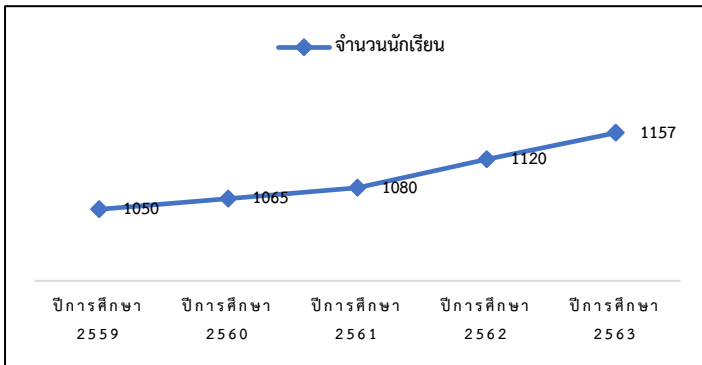
2.2 ผลกระทบ (outcome)

จากผลของความพร้อมทั้ง 3 ประการ ทำให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องจากการดำเนินการสามารถสรุปได้ดังนี้

2.2.1 การเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน

(1) จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการพัฒนาและประชาสัมพันธ์โรงเรียน ทำให้มีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับจากจำนวนนักเรียนปีแรกของโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 825 คน (袁振保, 2012: 25) ได้เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในระยะ 5 ปีหลังมีจำนวนนักเรียนเฉลี่ยกว่า 1,000 คน ดังแผนภูมิที่ 1



แผนภูมิที่ 1 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยญเซียงใหม่ ปีการศึกษา 2559-2563¹

(2) ทศนคติของผู้ปกครองและนักเรียนในหมู่บ้านปรับเปลี่ยน

ผลจากการได้รับความช่วยเหลือจากจีนแผ่นดินใหญ่ในการพัฒนาโรงเรียน ส่งผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ปกครองและนักเรียน จากเดิมที่ผู้ปกครองในหมู่บ้านส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนของหมู่บ้านและมีทัศนคติที่ค่อนข้างอนุรักษ์นิยมดังเช่นผู้ปกครองของโรงเรียนจีนในหมู่บ้าน ก็ทำให้ผู้ปกครองส่วนหนึ่งที่เคารพนายหวัง เซียงเสียน ผู้ก่อตั้งโรงเรียนนั้น เริ่มเปลี่ยนทัศนคติ จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง จากเดิมที่ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อ ก็เริ่มมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของโอกาสในชีวิตที่มากขึ้นจากการศึกษาต่อในระดับสูง โอกาสการประกอบอาชีพที่มากขึ้น และสนับสนุนบุตรหลานให้เข้าเรียนที่นี่ เพื่อให้เรียนรู้วิชาการตามแบบฉบับของจีนแผ่นดินใหญ่ โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลด้านการเชื่อมั่นทางวิชาการของโรงเรียนเจียวเหริยญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนภาษาจีนกลางมาตรฐานตามแบบของสาธารณรัฐประชาชนจีน การสอนโดยครูจากจีนมาสอนโดยตรง จากผลการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองส่วนหนึ่งเลือกโรงเรียนนี้ด้วยความเชื่อมั่นในตัวนายหวัง

¹ ข้อมูลจากการสอบถามครูในโรงเรียน ให้ข้อมูลไว้ ณ 18 มกราคม พ.ศ. 2564

เซียงเสียน ผู้ก่อตั้งโรงเรียนเจียวเหริยญ และไม่คิดว่าความสัมพันธ์กับจีนหรือไต้หวันจะมีความสำคัญเท่าใดนัก เพราะการศึกษาสำคัญมากกว่า ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“เนื่องจากคิดว่า ผู้อำนวยการหวัง เซียงเสียนย้ายมาที่รร.เจียวเหริยญ ก็เลยติดตามผู้อำนวยการคนเก่าของหัวซิงมา เขาใช้หลักสูตรจากจีนแผ่นดินใหญ่ และมีความเข้มงวดทางวิชาการมากกว่า” (ไม่ระบุชื่อ ผู้ปกครอง JL1, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ แปลจากการสนทนาภาษาจีนกลาง, 11 กรกฎาคม 2563)

“ผมเป็นครูที่นี่ ผมติดตามผู้อำนวยการหวังมา...ต่อให้ผมไม่เป็นครูที่นี่ ผมก็ยังจะเลือกให้ลูกเรียนที่นี่ เพราะสภาพที่นั่นหลายๆ ด้านมีความพร้อมมากกว่า อาจจะพูดได้แบบนี้ สำหรับเรื่องไต้หวัน จีนแผ่นดินใหญ่ ไม่ใช่ประเด็นอะไร เพราะนี่เป็นเรื่องการศึกษา ที่เราให้ความสำคัญ ที่พวกเราผู้ปกครองให้ความสำคัญคือคณะครูที่นี่ค่อนข้างดี” (นายสวี่ ฟาหมิง, บทสัมภาษณ์ แปลจากการสนทนาภาษาจีนกลาง, 12 กรกฎาคม 2563)

ผู้ปกครองเลือกเรียนที่นี่ด้วยเหตุผลทางด้านความพร้อมทางกายภาพและคณะครูดังนี้

“ถ้าดูในความพร้อมของ facility คือดูจากเจียวเหริยญเขาจะมีเรื่องของอุปกรณ์ห้องเรียน การจัดห้องเรียนอะไรแบบนี้ มันดูมีความพร้อม ...สองคือเรื่องของอาจารย์ บุคลากร ตัวเองไปดูมา คือไปนับมา มีอาจารย์ 40 กว่าคน ในเนี้ยคือ 20 กว่าคนมาจากแผ่นดินจีน แล้วก็ทุกคนล้วนแล้วก็คือจบป.ตรี แล้วก็ ป.โทก็คือประมาณเกือบร้อยละ 30 แล้วทุกคนเรียนจบเรื่องของ 对外汉语 (การสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ) หรือว่า 华文教育 คือจบด้านนี้มาโดยเฉพาะ อันนี้คือเรื่องของครู คือถ้าพูดถึงครู ก็พูดถึงหลักสูตรด้วย การสอน การจัดการเรียนการสอน คือเขาจบ ป.ตรี เขาจบเฉพาะดังนั้นการจัดการเรียนการสอน ก็ต้องมีความได้เปรียบ เข้าใจ แล้วครูที่สอนก็พูดภาษา 普通话 จีนแมนดาริน...” (นายรณชัย แซ่หยวน, บทสัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2563)

“หลักๆ ก็คือ ภาษา ภาษาไต้หวันกับภาษาจีนแมนดารินมันไม่เหมือนกัน ออกเสียงเหมือนกันแต่ว่าตัวหนังสือไม่เหมือนกัน (อยากให้เราได้จีนกลางเยอะๆ หน่อยใช้ใหม่-ผู้วิจัย) ใช้ๆ หลักๆ ก็คือภาษานั้นแหละ สองก็คือโรงเรียนก็ใหม่ด้วย แล้วก็เขาคูแลเด็ก เอาครูมาจากประเทศจีน ภาษาจะได้” (นายอำพล แซ่หยวน, บทสัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2563)

“ผมเป็นครูที่นี่ ผมติดตามผู้อำนวยการห้วงมา...ต่อให้ผมไม่เป็นครูที่นี่ ผมก็ยังคงเลือกให้ลูกเรียนที่นี่ เพราะสภาพที่นี่หลายๆ ด้านมีความพร้อมมากกว่า อาจจะพูดได้แบบนี้ สำหรับเรื่องไต้หวัน จีนแผ่นดินใหญ่ ไม่ใช่ประเด็นอะไร เพราะนี่เป็นเรื่องการศึกษา ที่เราให้ความสำคัญ ที่พวกเราผู้ปกครองให้ความสำคัญคือคณะครูที่นี่ค่อนข้างดี” (นายสวี่ ฟาหมิง, บทสัมภาษณ์ แปลจากการสนทนาภาษาจีนกลาง, 12 กรกฎาคม 2563)

นอกจากนี้ยังมีผู้ปกครองบางรายเห็นว่าลูกจะมีอนาคตการงานที่ดี เมื่อจบการศึกษาแล้วจะหางานทำได้ (ไม่ระบุชื่อ ผู้ปกครอง JL2, บทสัมภาษณ์ แปลจากการสนทนาภาษาจีนกลาง, 11 กรกฎาคม 2563) และมีโอกาสได้ไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน (นางฟ้าใส สิ้นโหล, บทสัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2563)

จากจุดนี้จึงสามารถสรุปได้ว่าผู้ปกครองเลือกโรงเรียนนี้ด้วยอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ การเรียนการสอนที่เน้นภาษาจีนมาตรฐานตามแบบฉบับของจีนแผ่นดินใหญ่ รวมทั้งความพร้อมทางด้านกายภาพ บุคลากรที่แสดงออกอย่างชัดเจน ทางโรงเรียนเจี๋ยเหว่ยได้เปิดเผยข้อมูลทางด้านบุคลากรครูอย่างชัดเจนต่อผู้ปกครอง โดยประกาศไว้ที่อาคารอำนวยการของโรงเรียน ซึ่งสามารถเรียกความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองได้มาก

เมื่อพิจารณาถึงความคิดเห็นต่อการสอนภาษาจีน จะเห็นได้ว่านักเรียนในโรงเรียนเจี๋ยเหว่ยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเรียนรู้การใช้ภาษาจีนกลางมาตรฐานตามแบบจีนแผ่นดินใหญ่ โดยไม่ได้ต้องการศึกษาภาษาจีนในรูปแบบเดิม (อักษรรูปเต็มแบบไต้หวัน) ร้อยละ 78.95 ของผู้ตอบแบบสอบถามชอบเรียนอักษรรูปย่อ อย่างไรก็ตาม นักเรียนร้อยละ

50 ระบุว่าต้องเรียนรู้เรื่องเงินแผ่นดินใหญ่และเงินไต้หวันเท่าๆ กัน ในขณะที่ร้อยละ 47.37 ระบุว่าอยากเรียนรู้เรื่องเงินแผ่นดินใหญ่มากกว่า รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อการสอนภาษาจีนของนักเรียน
โรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหรีญูเซียงใหม่

ประเด็นที่สอบถาม	รายการย่อย	เหตุผลประกอบ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
ชอบเรียนอักษรจีน แบบใด	อักษรรูปเต็ม (1 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.63)	---	---	---
	อักษรรูปย่อ (30 คน คิด เป็นร้อยละ 78.95)	- ลำดับขีดง่ายกว่า/ง่าย เขียนง่าย - เพราะเรียนตั้งแต่เด็ก - เป็นที่นิยม - เพราะโรงเรียนสอน	7 2 2 1	18.42 5.26 5.26 2.63
	ทั้งสองแบบ (7 คน คิดเป็น ร้อยละ 18.42)	- จะได้เป็นทั้งสองแบบ	1	2.63
		- จะได้มีความรู้มากขึ้น	1	2.63
	อยากเรียนรู้เรื่องใด มากกว่ากัน	จีน	3	7.89
		แผ่นดินใหญ่	2	5.26
		- อยากไปศึกษาต่อที่ ประเทศจีน	2 1	5.26 2.63
		- ชอบจีนแผ่นดินใหญ่		

ประเด็นที่สอบถาม	รายการย่อย	เหตุผลประกอบ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
		- เพราะเราสามารถสื่อสารกับคนอื่น ได้ง่าย		
	ได้หวั่น (0 คน คิดเป็นร้อยละ 0)	---	---	---
	อยากรู้เท่าๆกัน (19 คน คิดเป็นร้อยละ 50)	- รู้ทั้งสองแห่งจะดีกว่า - จะได้มีความรู้ทั้งสองแห่ง - อยากรู้ทั้งสองฝ่ายจะได้ความรู้ที่แตกต่างกัน - จะได้ใช้	2 2 2 1	5.26 5.26 5.26 2.63
	ไม่มีความเห็น (1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.63)	---	---	---

2.2 การเปลี่ยนแปลงภายนอกโรงเรียน

(1) โรงเรียนเป็นที่รู้จักทั้งในและนอกหมู่บ้าน

ผลจากการพัฒนาโรงเรียนโดยมีใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบ การเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ต่อสาธารณชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนเริ่มเป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้านอรุโณทัยและหมู่บ้านจันยุรนานใกล้เคียง และทำให้โรงเรียนเป็นที่รู้จักในกลุ่มโรงเรียนจันในภาคเหนือของประเทศไทย ในฐานะ “โรงเรียนของจัน

แผ่นดินใหญ่” จะเห็นได้จากนักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนเจี้ยวเหริยญที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน มีนักเรียนจากต่างโรงเรียนเข้ามาศึกษาในหลักสูตรผลิตครูจากการประชาสัมพันธ์โรงเรียนในเครือข่ายมูลนิธิเจี้ยวเหลิยน รวมทั้งได้รับการยอมรับจากโรงเรียนจีนอื่นๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย เช่น โรงเรียนจินหัวหยุนที่ให้โรงเรียนเจี้ยวเหริยญบริการจัดสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน ดังที่ได้ระบุไว้ในกลยุทธ์การปรับตัวข้อที่ 2

นอกจากนี้ จากการปฏิบัติงานภาคสนาม คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นางรัตติกรณ์ สุขดี ผู้อำนวยการโรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2564) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีแนวคิดว่าการส่งเสริมให้นักเรียนเชื้อสายจีนที่ศึกษาในโรงเรียนจีนในช่วงเย็น โดยเฉพาะโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนด้วยอักษรรูปย่อ ให้ยกเว้นการเรียนรายวิชาภาษาจีนในโรงเรียน โดยให้ปรับเรียนภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางวิชาการของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสอดคล้องกับบริบทของหมู่บ้าน จากจุดนี้ทำให้ว่าชุมชนมองเห็นศักยภาพของโรงเรียนเจี้ยวเหริยญและต้องการดำเนินการร่วมมือเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน อันเป็นผลสืบเนื่องจากการบริหารจัดการโดยการเข้าถึงชุมชนของโรงเรียนเจี้ยวเหริยญด้วย

(2) หมู่บ้านอรุโณทัยเริ่มยอมรับจีนแผ่นดินใหญ่

จากการสังเกตสิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้านพบอิทธิพลของจีนแผ่นดินใหญ่ชัดเจนขึ้น ประชาชนในหมู่บ้านชมโทรทัศน์ช่องจีนแผ่นดินใหญ่ ป้ายข้อความหลายแห่งเริ่มเปลี่ยนจากอักษรรูปเต็มเป็นอักษรรูปย่อ อันเป็นสัญลักษณ์ของการยอมรับจีนแผ่นดินใหญ่ โรงเรียนบ้านอรุโณทัย โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม โรงเรียนของทางการไทยประจำหมู่บ้านก็ได้เปิดสอนภาษาจีนด้วยย่อในโรงเรียน เป็นต้น ในจุดนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านที่รับอิทธิพลของจีนแผ่นดินใหญ่เข้ามามากขึ้น แน่นอกว่าย่อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนภายในโรงเรียนจีนในหมู่บ้านด้วยเช่นกัน



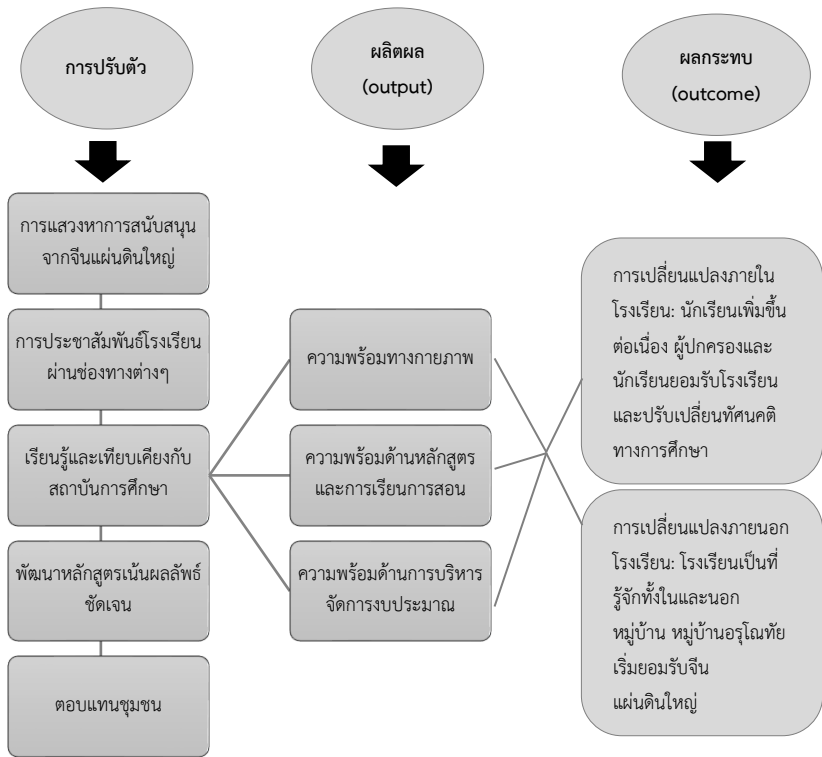
ภาพที่ 10 ป้ายรับสมัครนักเรียนของโรงเรียนบ้าน
อรุณทัยซึ่งใช้อักษรรูปย่อ



ภาพที่ 11 ป้ายร้านอาหารในหมู่บ้านอรุณทัย
ซึ่งใช้อักษรรูปย่อ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนเจี้ยวเหริยญเพื่อปรับตัวให้สามารถดำรงอยู่ได้
ในชุมชนจีนยูนนาน จะพบว่าโรงเรียนเจี้ยวเหริยญดำเนินการด้วยวิธีดังต่อไปนี้เพื่อขยาย
อำนาจละมุนและปรับตัวให้เข้ากับชุมชน ได้แก่ แสวงหาพันธมิตรจากจีนแผ่นดินใหญ่เพื่อ
พัฒนาโรงเรียนให้เข้มแข็ง เน้นการพัฒนาเชิงรุก ประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อเข้าถึง
กลุ่มเป้าหมาย เน้นการเรียนรู้และการเทียบเคียงผลลัพธ์กับสถาบันการศึกษาต่างๆ การตอบ
แทนสังคม และการพัฒนาหลักสูตรให้เน้นผลลัพธ์ที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาความพร้อมทาง
กายภาพ ความพร้อมทางด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และดึงดูดผู้ปกครองและ
นักเรียนให้เข้ามาศึกษา โดยมีผลการเปลี่ยนแปลงทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยใน
โรงเรียนสิ่งที่เปลี่ยนแปลงอย่างยิ่งคือทัศนคติของนักเรียนและผู้ปกครองต่อแนวคิดในด้าน
การจัดการศึกษาให้เป็นเอกเทศ ไม่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และในระดับชุมชนซึ่งมองเห็น
ความสำคัญของการใช้อักษรรูปย่อเพื่อความเป็นสากลมากขึ้น สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 2



แผนภูมิที่ 2 การปรับตัว ผลิตผล และผลกระทบจากการปรับตัวของ
โรงเรียนสอนภาษาจีน เจียวกเหริยญเชียงใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นอภิปรายสำคัญ 2 ประการที่ควรนำเสนอ คือ ความสำเร็จของการปรับตัวของโรงเรียนเจียวกเหริยญให้เข้ากับชุมชนจีนยูนนาน และข้อควรระวังจากการขยายอำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่ผ่านทางการศึกษาต่อหมู่บ้าน รายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยสำคัญของการปรับตัวของโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยู่เซียงใหม่

การที่โรงเรียนเจียวเหริยู่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านอรุโณทัยซึ่งเป็นหมู่บ้านจีนยูนนาน อันมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับได้หวนนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญของหมู่บ้านอรุโณทัย ด้วยการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางการเมืองจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ชาวจีนยูนนานในหมู่บ้านต่อต้านจีนแผ่นดินใหญ่อมายิ่ง ผู้คนในหมู่บ้านในระยะแรกไม่ยอมรับโรงเรียนเจียวเหริยู่ แม้ในปัจจุบันก็ยังมีความห่างเหินระหว่างโรงเรียนเจียวเหริยู่และคนในหมู่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองโรงเรียนหัวซิงที่รับการสัมภาษณ์นั้นยังมองว่าโรงเรียนเจียวเหริยู่เป็นโรงเรียนเอกชน ไม่ใช่โรงเรียนของหมู่บ้าน และจากการสัมภาษณ์นางภัทรกร เจริญสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเจียวเหริยู่ก็ระบุว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนเจียวเหริยู่กับโรงเรียนหัวซิงซึ่งเป็นโรงเรียนในหมู่บ้านมากนัก ทว่าท่ามกลางความขัดแย้งในหมู่บ้านนี้ โรงเรียนเจียวเหริยู่ก็ยังสามารถพัฒนาและปรับตัวให้เข้ากับชุมชนได้ โดยมีนักเรียนเข้าศึกษาอย่างต่อเนื่องและได้รับการยอมรับทั้งจากชุมชนและนอกชุมชน ด้วยปัจจัยดังนี้

1.1 การเข้าถึงท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน

ปัจจัยความสำเร็จประการหนึ่งของการปรับตัวของโรงเรียนเจียวเหริยู่ให้อำนาจละมุนจากจีนแผ่นดินใหญ่เป็นที่ยอมรับของคนในหมู่บ้าน มาจากผู้ก่อตั้งโรงเรียน คือ นายหวังเซียงเสียน เนื่องจากนายหวัง เซียงเสียน เป็นประชาชนในหมู่บ้านแต่แรกเริ่ม และได้เป็นผู้บริหารโรงเรียนหัวซิงมาอย่างยาวนาน จึงมีความเข้าใจบริบทของหมู่บ้านเป็นอย่างดี ประกอบกับการเป็นผู้ที่มีอำนาจแต่เดิม การโน้มน้าวให้ประชาชนในหมู่บ้านส่วนหนึ่งให้เห็นความสำคัญของการศึกษาและการปรับตัวเพื่อเรียนรู้เรื่องจีนแผ่นดินใหญ่จากมุมมองของคนในหมู่บ้านจึงทำได้ในขอบเขตที่กว้าง จากการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนเจียวเหริยู่จำนวน 5 คน ครู 2 ใน 5 คนเป็นผู้ที่ติดตามนายหวัง เซียงเสียนจากโรงเรียนหัวซิง รวมทั้งมีผู้ปกครอง 1 คนที่ระบุว่าตนศรัทธาในตัวนายหวัง เซียงเสียนจึงส่งบุตรหลานเข้าศึกษาที่โรงเรียนเจียวเหริยู่ ทำให้คนในท้องถิ่นที่เดิมเชื่อมั่นในระดับบุคคล ก็ได้ขยายความเชื่อมั่นนั้นไปยัง

ต่อโรงเรียน และการเสนอโอกาสทางการศึกษาในประเทศจีนที่สูงกว่าและมากกว่าโรงเรียนในหมู่บ้านก็ทำให้คนในหมู่บ้านเห็นความสำคัญของการศึกษามากกว่าเดิม ประกอบกับโรงเรียนเจียวเหรีญูทำความร่วมมือกับโรงเรียนไทย เช่น การจัดติวภาษาจีนให้นักเรียนในโรงเรียนเพื่อแข่งขันทางวิชาการ สิ่งนี้ย่อมทำให้โรงเรียนเจียวเหรีญูสามารถเข้าถึงชุมชนได้ในระดับลึกและระดับกว้างมากกว่าการจัดตั้งโรงเรียนโดยคนภายนอกหมู่บ้าน ประการนี้เป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการจัดตั้งองค์กรโดยสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น สถาบันขงจื่อหลายแห่งประสบปัญหาในการดำเนินงานในด้านการกำหนดบทบาทของสถาบัน (Lin, Jeng-Yi, 2016) จำเป็นต้องวางแผนในการพัฒนาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยท้องถิ่น องค์กรท้องถิ่น และสมาคมท้องถิ่น (Lei, Qili and Chang Dong, 2016) แม้จะให้การสนับสนุนหรือการบริการทางวิชาการแก่ท้องถิ่นแล้ว ก็ยังเป็นการดำเนินงานที่ผิวเผิน ไม่ใช่การเข้าถึงชุมชนในระดับลึก ดังนั้นการที่มีผู้นำองค์กรที่เป็นคนที่เป็นท้องถิ่นเชื่อมั่นจะทำให้การเข้าถึงชุมชนทำได้ง่ายขึ้น

1.2 ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในหมู่บ้าน

ด้วยหมู่บ้านอู๋โถยมีประชากรในหมู่บ้านหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ชาวไทใหญ่ ลีซอ คะฉิ่น และการเปิดรับนักเรียนต่างหมู่บ้านเข้ามาศึกษาในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้ไม่ได้มีภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ทางการเมืองเช่นนักเรียนในหมู่บ้าน ประเด็นนี้อาจทำให้แรงต่อต้านจากครอบครัวและความคิดของนักเรียนต่อจีนแผ่นดินใหญ่น้อย จึงมุ่งศึกษาภาษาจีนเพื่อผลประโยชน์จากภาษาเป็นหลัก

1.3 บริบทภายในและภายนอกหมู่บ้านที่เปลี่ยนแปลงไป

กุญแจสำคัญของการขยายอำนาจละมุนของจีนแผ่นดินใหญ่ผ่านการศึกษาโดยโรงเรียนเจียวเหรีญูมาจาก 2 บริบทสองประการที่มีส่วนสนับสนุน (1) บริบทภายในหมู่บ้านคือการผ่อนคลายด้านอุดมการณ์ทางการเมืองในหมู่ลูกหลานชาวจีนยูนนานในหมู่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีนยูนนานรุ่นที่ 3 – 4 ของหมู่บ้าน ซึ่งไม่ได้ผ่านช่วงสงครามหรือการระหกระเหิน

ตามผู้ปกครองของตนมาตั้งรกรากที่หมู่บ้าน ความผูกพันกับไต้หวันจึงน้อยลงและไม่ได้มีความขัดแย้งทางการเมืองกับจีนแผ่นดินใหญ่เช่นชาวจีนยูนนานรุ่นแรกๆ มองเห็นเพียงผลประโยชน์ของภาษาจีนในฐานะเครื่องมือสู่ด้านการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพเท่านั้น ประเด็นนี้คล้ายกับผลการวิจัยของ 李祺 (2015) ซึ่งศึกษาการผสมกลมกลืนของชาวจีนยูนนานในดอยแม่สลอง ซึ่งพบว่าคนจีนรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 จะคลายอุดมการณ์ทางการเมืองและเข้ากับสังคมกระแสหลักได้ดีกว่ารุ่นแรก จุดนี้จึงทำให้นักเรียนและผู้ปกครองในโรงเรียนเจี๋ยเหรีญเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาจีนมาตรฐานตามแบบฉบับของจีนแผ่นดินใหญ่ และ (2) บริบทภายนอกหมู่บ้าน คือ การขยายอำนาจทางเศรษฐกิจของจีนด้วยนโยบาย Belt and Road Initiative ซึ่งส่งผลต่อการขยายอำนาจจะทุนผ่านการเผยแพร่วัฒนธรรมของจีน ทำให้คนในหมู่บ้านเห็นความสำคัญของการศึกษาตามแบบฉบับของจีนแผ่นดินใหญ่เพื่อต่อยอดทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ โรงเรียนเจี๋ยเหรีญจึงสามารถขยายขอบเขตการดำเนินงานได้กว้างและเร็ว

2. ผลกระทบของการขยายอำนาจจะทุนจากโรงเรียนสอนภาษาจีนเจี๋ยเหรีญ

เชิงใหม่ต่อทัศนคติของนักเรียน

การปรับตัวของโรงเรียนสอนภาษาจีนเจี๋ยเหรีญเชิงใหม่ใช้วิธีการสำคัญคือการทำให้คนในหมู่บ้านมองเห็นถึงความสำคัญของการเรียนภาษาจีนมาตรฐานตามแบบฉบับของจีนแผ่นดินใหญ่ รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนอย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยังสังเกตได้คือ คือโรงเรียนเน้นคุณค่าในเชิงภาษาในฐานะเครื่องมือมากจนอาจทำให้นักเรียนในโรงเรียนให้ความสำคัญกับการรักษาอัตลักษณ์ของความเป็นชาวจีนยูนนานน้อยลงกว่าในอดีต จากผลการสำรวจ นักเรียนมีความสนใจที่จะศึกษาอักษรจีนรูปย่อเพียงประเภทเดียวร้อยละ 78.95 ในขณะที่นักเรียนที่ยังต้องการศึกษาอักษรทั้งสองแบบมีเพียงร้อยละ 18.42 เท่านั้น นักเรียนที่สนใจเรียนรู้เรื่องจีนแผ่นดินใหญ่มีร้อยละ 47.37 และ

เรียนรู้ทั้งจีนแผ่นดินใหญ่และไต้หวันมีร้อยละ 50 (ตารางที่ 1) จึงมองเห็นถึงแนวโน้มในอนาคตที่ความผูกพันกับไต้หวันจะลดน้อยลง การสืบสานอักษรจีนรูปเต็มก็อาจลดน้อยลงไปตามกาลเวลาซึ่งส่งผลต่อการรักษาอัตลักษณ์ของชุมชนชาวจีนยูนนานทางภาคเหนือของประเทศไทย รวมทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาให้สูงเพื่ออนาคตที่ก้าวหน้า ก็อาจส่งผลให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษานั้นกลับมาพัฒนาหมู่บ้านน้อยลง โดยผู้ปกครองรายหนึ่งของนักเรียนโรงเรียนเจียวเหริยญระบุว่า ต้องการให้โรงเรียนไม่ลืมปลูกฝังความคิดเรื่องการตอบแทนสังคมให้แก่นักเรียนด้วย (นายรณชัย แซ่หยวน, บทสัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2563)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

สามารถขยายผลโดยศึกษาโรงเรียนจีนในหมู่บ้านจีนยูนนานทางภาคเหนือของประเทศไทยแหล่งอื่นว่ามีการพัฒนาโรงเรียนเช่นไร โดยศึกษากรณีของโรงเรียนอื่นๆ ที่ได้รับความช่วยเหลือจากจีนแผ่นดินใหญ่ เช่น โรงเรียนจีนจงเงิน บ้านยาง หมู่บ้านบ้านยาง จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนอี่ชินจงเสวี่ ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ว่าการรับการสนับสนุนจากจีนแผ่นดินใหญ่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาวเช่นไร

ทางคณะผู้วิจัยหวังว่า ผลการศึกษาวิจัยเบื้องต้นในด้านการพัฒนาโรงเรียนสอนภาษาจีนเจียวเหริยญเชียงใหม่ในหมู่บ้านอรุณทัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาชุมชนชาวจีนยูนนาน และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาสังคมชาวจีนยูนนานในประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาสังคมแห่งความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในประเทศไทยได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

เอกสารภาษาไทย

- จุฑารัตน์ เมืองแก้ว. (2537). การปรับตัวของชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทในภาคเหนือ : กรณี
บ้าน बैठ อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาเกษตรกรรม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 17-18.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2549). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน. หน้า 9.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2561). พจนานุกรมศัพท์มานุษยวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสภา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. หน้า 1.
- หน่วยเฉพาะกิจ 327 กองทัพอากาศที่ 3. (2530). ผู้อพยพอดีตทหารจีนชาตินิ. เชียงใหม่:
โรงพิมพ์ดารารัตน์.
- หยาง ญานี และคณะ. (2019). เทศกาลสำคัญของชาวจีนยูนนานที่หมู่บ้านอรุโณทัย ตำบล
เมืองนะ อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 11(1): 41-59
- อรุณญา ศิริผล. (2561) ปฏิบัติการศาสนา พุทธจริยธรรมกับการเมืองวัฒนธรรมจีนใน
ชายแดนไทยภาคเหนือ. รายงานการวิจัย.
- Arnole, W. (1980). Crisis Communication. Iowa, Gorsuch Scarisbrook. ใน ไพโรจน์
ภัทรนรากุล. (2546). กลยุทธ์การจัดการและการปรับตัวขององค์กรในสภาวะวิกฤต.
กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. หน้า 15.

เอกสารภาษาจีน

陈鹏勇. (2017) “一带一路”战略视域下的华文教育发展研究, 《**高教探索**》第 6 期: 100-104.

陈遥. (2010) 中国在东南亚的软实力与华侨华人的作用——国际关系和华侨华人学整合的视角, 《**华侨大学学报 (哲学社会科学版)**》第 2 期, 第 82-88 页.

达红娟. (2563) 孔子学院在泰国的发展研究, *วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน*. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563. หน้า 19-32.

范宏伟, 刘晓民. (2007) 中国软实力的培育: 当前海外华文教育发展状况, 《**南洋问题研究**》第 4 期: 98-102.

方长平、侯捷. (2017) 华侨华人与中国在东南亚的软实力建设, 《**东南亚研究**》第 2 期, 第 137 页.

金雅. (2016). 《**泰北华文民校汉语教学发展现状研究**》. 天津师范大学硕士学位论文.

李祺. (2015) 泰北云南籍华人融合问题: 以美斯乐为例, **暨南大学硕士学位论文**.

李如龙、陈燕艺. (2019). 东南亚华文教育漫谈. 《**华文教学与研究**》第 3 期, 第 29 页。

魏国彬、周伦. (2013). 泰北华人村华文教育的发展变迁——来自泰国金三角地区的田野调研系列报告之一. 《**保山学院学报**》第 4 期, 第 1-7 页。

杨新新. (2020) 台湾当局对泰北山区华文教育援助的演变: “文教帮扶”与“政治扶持”, 《**台湾研究集刊**》第 3 期, 第 102-110 页.

杨新新. (2018) .经济、社会、文化资本与学校的发展——泰国清莱山区华

文学校的分化探析, 《华侨华人历史研究》, 第 2 期, 第 42-50 页.

余义兵、张烨琳. (2021) .论孔子学院发展与中国文化的传播, 《蚌埠学院学报》, 第 4 期, 第 117 页.

袁神、吴庆悦. (2010) . 中国和日本软实力比较——基于软实力 系统构建的视角, 《亚太经济》, 第 6 期, 第 103 页.

袁振保. (2012) 泰北华人村华文教学调查与研究——以清迈为例, 云南师范大学硕士学位论文.

詹双晖. (2013) 东南亚华文教育与我国文化软实力建设略论, 《创新》. 第 5 期, 第 107-110 页.

Joseph. S. Nye Jr. (2012). China and Sopft Power. South African Journal of International Affairs. 19: 89 in 黄三生. (2020) 约瑟夫·奈关于中美软实力的比较研究, 《文化软实力》. 第 4 期: 31-39.

เอกสารภาษาอังกฤษ

Joseph. S. Nye Jr. (2011). **Soft Power: The Means to Success in World Politics**. New York: Public Affairs. 1-32.

Lei, Qili and Chang Dong. (2016). The Difficulties and Possibilities of Cross-Cultural Communication: A Case study of Global Development of the Confucius Institutes. **Chinese Education & Society**. 49: 402-410.

- Lin, Jeng-Yi. (2016). A Study on the State of Development of Higher Education Confucius Institutes from Mainland China. **Chinese Education & Society**. 49: 425-436.
- To, James. (2012). Beijing's Policies for Managing Han and Ethnic-Minority Chinese Communities Abroad. **Journal of Current Chinese Affairs**. 41: 183-221.